Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0158

Női vállalkozói készség a vidéki és szigeti területeken, valamint a legkülső régiókban

Az Európai Parlament 2026. április 30-i állásfoglalása a női vállalkozói készségről a vidéki és szigeti területeken, valamint a legkülső régiókban (2024/2124(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8. és 349. cikkére,

– tekintettel a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és a munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre[1],

– tekintettel a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/970 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[2],

– tekintettel a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról, valamint a 2010/18/EU tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[3] (a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelv),

– tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),

---

1 HL L 204., 2006.7.26., 23. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.
2 HL L 132., 2023.5.17., 21. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
3 HL L 188., 2019.7.12., 79. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

– tekintettel a nők jogaira vonatkozó ütemtervről szóló, 2025. március 7-i bizottsági közleményre (COM(2025)0097),

– tekintettel az Európai Beruházási Alapnak (EBA) és az Európai Beruházási Bank (EBB) csoportnak a nemek közötti egyenlőségre és a nők gazdasági szerepvállalásának növelésére vonatkozó stratégiájára,

– tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[4],

– tekintettel a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i bizottsági közleményre (COM(2021)0345),

– tekintettel „Az emberek középpontba állítása, a fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása és a lehetőségek kibontakoztatása az EU legkülső régióiban” című, 2022. május 3-i bizottsági közleményre (COM(2022)0198),

– tekintettel az Európai Innovációs és Technológiai Intézet és az Európai Innovációs Tanács „Women Leadership” programjára,

– tekintettel az Európai Kutatási Térség nemi esélyegyenlőségi tervére,

– tekintettel a nők gazdasági függetlenségének vállalkozás és önfoglalkoztatás révén történő megvalósításáról szóló, 2022. május 3-i állásfoglalására[5],

– tekintettel a „Szorosabb partnerség az EU legkülső régióival” című, 2021. szeptember 14-i állásfoglalására[6],

– tekintettel az ENSZ Tengerjogi Egyezményére,

– tekintettel az EUMSZ 174. cikkére,

---

4 HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
5 HL C 465., 2022.12.6., 54. o.
6 HL C 117., 2022.3.11., 18. o.

– tekintettel „Az Unió szigetei és a kohéziós politika: a jelenlegi helyzet és a jövőbeli kihívások” című, 2022. június 7-i állásfoglalására[7],

– tekintettel a kisgyermekkori nevelésről és gondozásról: a 2030-ra vonatkozó barcelonai célokról szóló, 2022. december 8-i tanácsi ajánlásra[8],

– tekintettel a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló 2018. szeptember 28-i ENSZ-nyilatkozatra,

– tekintettel az Európai Számvevőszék „A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése az uniós költségvetésben: a szavak után eljött a tettek ideje” című, 2021. május 26-i 10/2021. sz. különjelentésére,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság véleményére,

– tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A10-0058/2026),

A. mivel a vidéki térségekben, a szigeteken és a legkülső régiókban élő nők kulcsszerepet játszanak a helyi gazdaságok dinamizmusában, a mezőgazdasági ágazat életképességében és a kulturális örökség megőrzésében, és ezzel a vidéki térségek területi kohéziójának, társadalmi fenntarthatóságának és gazdasági rezilienciájának alapvető pillérét képezik; mivel e nélkülözhetetlen hozzájárulásuk ellenére továbbra is jogi, pénzügyi, kulturális és infrastrukturális akadályokkal szembesülnek, amelyek korlátozzák a nők vállalkozói tevékenységét és gazdasági függetlenségük teljes körű elérését; mivel számos tagállamban a vidéki térségekben élő nőket aránytalanul sújtja a megfizethető gyermekgondozáshoz, a megfelelő közlekedési kapcsolatokhoz, a digitális infrastruktúrához, valamint a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő támogatási rendszerekhez és szabadidős lehetőségekhez való hozzáférés hiánya, ami korlátozza a munkaerőpiacon való teljes körű részvétel lehetőségét, és hozzájárul a rossz mentális egészséghez; mivel a vidéki térségekben a nők által végzett munka nagy része továbbra is informális és nem fizetett munka, amelyet a hivatalos statisztikákban gyakran nem ismernek el, ami még inkább rámutat arra, hogy a gazdasági és társadalmi fejlődéshez nyújtott hozzájárulásuk láthatatlan marad; mivel a vidéki térségek az európai életmód szerves részét képezik, tükrözve a hagyományos örökség és a haladás közötti egyedülálló egyensúlyt, amelynek folytonossága a nők elismerésétől és a vidékfejlesztési folyamatokba való hatékony bevonásától függ; mivel az EU lakosságának mintegy 30%-a vidéki területeken él, amelyek az EU teljes területének mintegy 83%-át

---

7 HL C 493., 2022.12.27., 48. o.
8 HL C 484., 2022.12.20., 1. o.

teszik ki; és mivel ezek a régiók létfontosságúak az EU gazdasági stabilitása, társadalmi kohéziója és versenyképessége szempontjából[9];

B. mivel az EU felelőssége, hogy valamennyi fellépésének végrehajtása során a Szerződésekkel összhangban előmozdítsa a nők és férfiak közötti egyenlőséget; mivel a nemek közötti egyenlőség az EU alapvető értéke, alapvető jog, valamint az Európai Unióról szóló Szerződés 2. cikkében rögzített európai szociális jogok pillérének egyik alapelve; mivel az EUMSZ 8. cikke rögzíti a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének elvét, amely kimondja, hogy a nemek közötti egyenlőség dimenzióját valamennyi szakpolitikába és programba be kell építeni; mivel eddig egyetlen tagállam sem érte el a nemek közötti teljes egyenlőséget, és az előrehaladás továbbra is lassú, és a tagállamok 100-ból átlagosan 67,4 pontot értek el nemek közötti egyenlőség 2019. évi uniós mutatóján, ami 2005 óta mindössze 5,4 százalékpontos javulást jelent;

C. mivel a nők gazdasági jólléte és sikere nem választható el az alapvető jogok tiszteletben tartásától, beleértve a nemi alapú erőszaktól mentes élethez való jogot és a testi autonómiához való jogot, amely a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférésen keresztül valósul meg, beleértve a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférést is; mivel a zaklatástól és nemi sztereotípiáktól mentes, biztonságos és tiszteletteljes munkakörnyezet biztosítása megerősíti a nők karrierlehetőségeit, és előmozdítja a kölcsönös tisztelet, a felelősség és a méltóság kultúráját; mivel következésképpen a nők gazdasági függetlensége jelentősen hozzájárul biztonságukhoz, valamint a nemi alapú és kapcsolati erőszakkal szembeni védelmükhöz;

D. mivel a vidéki térségekben a férfiak és nők közötti foglalkoztatási különbség körülbelül 13 százalékpont (szemben a városokban mért 10 százalékponttal), és néhány tagállamban meghaladja a 20 százalékpontot, és az Eurostat adatai szerint a nők munkaerőpiaci részvétele 2022-ben mindössze 31,6% volt; mivel a nemek közötti foglalkoztatási különbségből eredő gazdasági veszteség körülbelül évi 370 milliárd EUR-t tesz ki, és a nemek közötti egyenlőség javítása 2050-ig akár 3,15 billió EUR-val is növelheti a EU GDP-jét;

E. mivel a demográfiai hanyatlás különös kihívást jelent a vidéki, szigeti, hegyvidéki és legkülső régiók számára, továbbá egyszerre teremt kihívást és lehetőséget a vállalkozói tevékenység vonzóbbá tételére és ezeken a területeken az üzleti vállalkozások létrehozásának és a fenntartható életvitelnek az elősegítésére, mivel a jobb lehetőségeket kereső fiatalok és nők elvándorlása aláássa a

---

9 A 2018. évi LAU (helyi közigazgatási egység) a JRC Eurostat demográfiai adatai alapján történő modellezése szerint, Atlas of demography.

generációs megújulást, a közösség életképességét és a hosszú távú gazdasági fejlődést; mivel az EU-ban a vidéki térségeket elhagyó viszonylag fiatal nők száma általában meghaladja a viszonylag fiatal férfiakét, ami többek között az elszigeteltségből, valamint az oktatási és foglalkoztatási lehetőségek korlátozott köréből eredő akadályok következménye lehet; mivel ezek a demográfiai tendenciák akadályozhatják egyes vidéki térségek társadalmi-gazdasági fejlődését;

F. mivel a női mezőgazdasági termelők továbbra is egyenlőtlenségekkel szembesülnek, különösen a földhöz, a képzéshez és a finanszírozáshoz való hozzáférés terén; mivel a statisztikák azt mutatják, hogy a női vállalkozóknak a férfiakhoz képest több nehézséget okoz a finanszírozás és a tőke előteremtése; mivel az EU-ban a vállalkozók 30%-a nő, de az elérhető nem banki finanszírozás csupán 2%-át kapják meg; mivel úgy tűnik, hogy ez az arány a világjárvány idején 1%-ra csökkent[10]; mivel az adatok azt mutatják, hogy a női vállalkozók magasabb bevételt termelnek annak ellenére, hogy alacsonyabb pénzügyi támogatásban részesülnek[11]; mivel a célzott gyakorlati támogatás – például a mikrohitelek, a mentorálás és az adminisztratív eljárások egyszerűsítése – hatékony eszközei lehetnek a vállalkozói szellem előmozdításának;

G. mivel a határ menti, hegyvidéki, legkülső és távoli régiókban élő nők az elszigeteltség, az idősödő népesség és a korlátozott szolgáltatások miatt fokozott kihívásokkal és akadályokkal szembesülnek; mivel a nők foglalkoztatási rátája szinte állandóan az uniós átlag alatt van a legkülső régiókban, és a legnagyobb különbség 2020-ban 38,5 százalékpont volt; mivel egyes legkülső régiókban az ifjúsági munkanélküliség is rendkívül magas[12];

H. mivel a szigeteken és a legkülső régiókban élő nők további nehézségekkel és sajátos akadályokkal szembesülnek a földrajzi elszigeteltség, az alacsony népsűrűség, a népesség elöregedése, valamint a szűkösen elérhető alapvető köz- és magánszolgáltatások miatt, amely tényezők tovább súlyosbítják a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket, és korlátozzák a foglalkoztatáshoz, a képzéshez

---

10 Európai Bizottság és EBB,„Funding women entrepreneurs:How to, empowerment growth [A női vállalkozók finanszírozása – Hogyan támogassuk a növekedést], 2020.június

11 Women in VC, Experior Venture Fund and Unconventional Ventures, „Funding in CEE Region in the Lens of Gender diversity and Positive Impact” [Az európai nők a kockázatitőke-ágazatban, a kockázati alap és a nem konvencionális kockázatok, „Finanszírozás a közép- és kelet-európai régióban a nemek közötti egyenlőség és a pozitív hatások tükrében”], 2021.https://ceereport2021experiorvc.unconventional.vc/.

12 A Bizottság szolgálati munkadokumentuma: „Outermost regions at a glance – assets, challenges and opportunities” [Dióhéjban a legkülső régiókról – erősségek, kihívások és lehetőségek], (SWD(2022)0133).

és a vállalkozási lehetőségekhez való hozzáférést; mivel a nők digitális és innovatív vállalkozásokban való részvételének támogatása erősíti a gazdasági fejlődést és a versenyképességet; mivel a keleti határ menti régiók vidéki területein élő nőknek emellett az ukrajnai háború következményeivel is szembe kell nézniük, ideértve a biztonsági fenyegetéseket, az ellátási lánc zavarait és hibrid kockázatokat, amelyek akadályozzák a vállalkozói tevékenységet, valamint a szolgáltatásokhoz és a finanszírozáshoz való hozzáférést; mivel e kihívások együttes kezeléséhez az EUMSZ 349. cikkével összhangban célzott és differenciált európai közpolitikákra, valamint a határ menti régiók sajátos sebezhetőségét tükröző célzott intézkedésekre van szükség a nők e területeken való teljes körű gazdasági, társadalmi és politikai befogadásának biztosítása érdekében;

I. mivel az Európa hegyvidéki régióiban élő nők gyakran szembesülnek olyan sajátos kihívásokkal, amelyek korlátozzák vállalkozói potenciáljukat, beleértve a kihívást jelentő közlekedési összeköttetéseket, valamint a digitális infrastruktúrához, a gyermekgondozási szolgáltatásokhoz, a képzési lehetőségekhez és a pénzügyi támogatáshoz való korlátozott hozzáférést; mivel Európa hegyvidéki régióiban a nők szerepvállalását nemcsak munkavállalókként vagy vállalkozókként, hanem a helyi gazdasági vállalkozások társtulajdonosaiként és döntéshozóiként is elő kell mozdítani; mivel a különleges célú gazdasági egységek és a szövetkezeti tulajdonosi struktúrák létrehozása lehetővé teheti a nők számára, hogy közösségi alapú vállalkozásokban közös tulajdonosok legyenek, azokat irányítsák és azokból hasznot szerezzenek; mivel az ilyen modellek – amint azt számos magánszektorbeli kezdeményezés is bizonyítja – előmozdítják az inkluzív kormányzást, erősítik a gazdasági függetlenséget, és segítenek megőrizni az értéket a hegyvidéki térségekben, ezáltal előmozdítva a kollektív vállalkozói készséget, a megosztott felelősséget és a fenntartható regionális fejlődést a nők és lányok számára;

J. mivel a nők az európai népesség 52%-át teszik ki, az EU önálló vállalkozóinak 34,4%-a nő, és az induló innovatív vállalkozásoknak csak 30%-át alapították nők[13], ami egyrészt a nők növekvő részvételét, másrészt a női vállalkozói tevékenységekben rejlő kiaknázatlan potenciált mutatja; mivel az üzleti életben dolgozó nők nemcsak gazdasági növekedést és foglalkoztatást teremtenek, hanem fenntarthatóbb és inkluzívabb üzleti modelleket is előmozdítanak, jobb eredményeket érnek el a környezeti, társadalmi és vállalatirányítási mutatók tekintetében, és nagyobb valószínűséggel kínálnak képzési lehetőségeket munkavállalóik számára (EBB, 2021);

---

13 Global Entrepreneurship Monitor, különjelentés, Women's Entrepreneurship 2020/21:Thriving Through Crisis, [A nők vállalkozói tevékenysége 2020/21-ben: Virágzás a válságban] London, 2021.

mivel a sokszínű döntéshozó csoportok jobb, inkluzívabb és fenntarthatóbb eredményeket érnek el;

K. mivel a vidéki térségekben élő nők gyakran aránytalanul ki vannak téve a háborúk/inváziók és konfliktusok idején elkövetett szexuális erőszaknak az elszigeteltség, a védelmi szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés és a gyengébb biztonsági infrastruktúra miatt;

L. mivel a vidéki térségekben élő nők gyakran alulreprezentáltak a döntéshozatali folyamatokban és az irányító testületekben, például a mezőgazdasági szövetkezetekben, a szociális partnerek körében és a helyi önkormányzatokban[14]; mivel a vezető és döntéshozó pozíciókban lévő nők döntő fontosságú példaképek a következő generáció számára;

M. mivel a megbízható, összehasonlítható, nemek és területek szerint lebontott adatokhoz való hozzáférés alapvető feltétele a vidéki térségekben élő nők helyzete pontos megértésének, és ennek megfelelően az olyan hatékony közpolitikák kidolgozásának, végrehajtásának és értékelésének, amelyek megfelelően kezelik a nők szükségleteit, és hozzájárulnak az egyenlőtlenségek csökkentéséhez, mivel a nők teljes körű integrációja a mezőgazdaságba és a gazdasági életbe hozzájárul a gazdasági, társadalmi és területi kohézióval, a nemek közötti egyenlőséggel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos uniós célkitűzések eléréséhez;

N. mivel az úgynevezett hagyományos nemi szerepek és sztereotípiák még mindig befolyásolják a munkamegosztást otthon és a társadalomban; mivel a szakmai élet – különösen a vállalkozói tevékenység – és a családi élet összeegyeztetése továbbra is nehéz, és továbbra is jelentős kihívást jelent, különösen a nők számára; mivel ez a nehézség különösen élesen jelentkezik a vidéki, hegyvidéki és szigeti területeken, valamint a legkülső régiókban, ahol a közszolgáltatások – nevezetesen az oktatás, az egészségügyi ellátás, a mobilitás és a gyermekgondozás – korlátozottan állnak rendelkezésre; mivel az infrastruktúra és a támogatási mechanizmusok hiánya aláássa az esélyegyenlőséget, akadályozza a nőket üzleti potenciáljuk teljes kibontakoztatásában, korlátozza a nők teljes körű munkaerőpiaci részvételét, és súlyosbítja a városi és vidéki területek közötti egyenlőtlenségeket; mivel a vidéki térségekben kisvállalkozásokat építő nők hozzájárulnak a falvak elnéptelenedésének csökkentéséhez; mivel a nők vállalkozói készségét interszekcionális és holisztikus intézkedésekkel kell előmozdítani, az egyenlő munkaerőpiaci részvételük biztosításával, a nemek közötti bérszakadék megszüntetésével és a munkaerőpiacon

---

14 Európai Környezetpolitikai Intézet, What is the link between gender equality and agriculture sustainability? [Milyen kapcsolat van a nemek közötti egyenlőség és a mezőgazdaság fenntarthatósága között?], 2021. szeptember.

tapasztalható nemi alapú diszkrimináció kezelésével, valamint tágabb értelemben a nemi sztereotípiák, a zaklatás és a megkülönböztetés felszámolásával a munka világában és azon kívül is; mivel az önálló vállalkozó nők és a segítő házastársak szociális védelemhez – többek között nyugdíjhoz, betegséghez és családi szabadsághoz – való hozzáférésének hiányosságai növelik a nemek közötti bér- és nyugdíjszakadékot, és visszafogják a vállalkozói tevékenységet; mivel a fizetés nélküli gondozási és háztartási munkát főként nők végzik, ami kihat a foglalkoztatásra és a szakmai előmenetelre, és hozzájárul a nemek közötti bér- és nyugdíjszakadékhoz; mivel a gondozási és háztartási munka egyenlőtlen elosztása és alulértékelése, valamint a megkülönböztetés és a nemi sztereotípiák továbbra is korlátozzák a nők idejét és mobilitását, valamint a szociális jogokhoz és lehetőségekhez való hozzáférését a vidéki és távoli területeken, ami a vállalkozói potenciál elvesztéséhez és a munka és a magánélet közötti egyensúly romlásához vezet;

O. mivel a nemi alapú erőszak minden formája – beleértve a családon belüli és szexuális erőszakot, a pszichológiai, gazdasági, online bántalmazást és a zaklatást – az emberi jogok megsértésének minősül, ideértve a testi autonómiához és integritáshoz való jogot, valamint a megkülönböztetésmentes élethez való jogot; mivel a vidéki és távoli területeken élő nők és lányok további akadályokkal szembesülnek az igazságszolgáltatáshoz, a védelemhez, a támogató szolgáltatásokhoz, valamint a szexuális és reproduktív egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén, amikor nemi alapú erőszak éri őket, olyan tényezők miatt, mint a földrajzi elszigeteltség, az infrastruktúra hiánya, a speciális szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés, a digitális szakadék és a társadalmi megbélyegzés; mivel ezek az akadályok gyakran alacsony bejelentési arányhoz, a kiszolgáltatottság növekedéséhez, a támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányához és az elkövetők büntetlenségéhez vezetnek; mivel e tényezők akadályozzák a nők társadalmi, gazdasági és politikai életben való teljes körű részvételét a vidéki területeken – amiatt, hogy ott hiányoznak a védelmi hálózatok és szakosodott szolgáltatások, amihez a hagyományos nemi szerepek állandó súlya társul –, és növelik a nők kiszolgáltatottságát, állandósítják a kirekesztettséget, és korlátozzák a nők azon képességét, hogy gyakorolják alapvető jogaikat; mivel ezen akadályok felszámolása alapvető feltétele a nemek közötti egyenlőség előmozdításának, a társadalmi kohézió megerősítésének és a vidéki térségek harmonikus fejlődésének; mivel a vidéki területeken élő fiatal nők nagyobb arányban szembesülnek erőszakkal, mint városi társaik, és az Egészségügyi Világszervezet tanulmánya szerint világszerte minden harmadik nő szenvedett el fizikai vagy szexuális erőszakot, ami aránytalanul nagy terhet ró a vidéki környezetben élő fiatal nőkre;

P. mivel a vidéki térségekben a foglalkoztatás tekintetében továbbra is jelentős, mintegy 13%-os különbségek vannak a férfiak és a nők

között (szemben a városi területeken mért 10%-kal); mivel egyes tagállamokban ezek a különbségek meghaladják a 20 százalékpontot; mivel ezek az egyenlőtlenségek 2012 óta viszonylag állandóak maradtak uniós szinten, mivel a tagállamok több mint felében a nemek közötti egyenlőtlenségek hangsúlyosabbak a vidéki területeken, mint a városokban; mivel sok nő emellett kiszolgáltatottabb helyzetben van a bizonytalan foglalkoztatási feltételek, például az idénymunka miatt, vagy más esetekben a családi gazdaságokban segítő házastársként végzett „láthatatlan”, fizetetlen feladatok ellátása miatt is, ami gyakran ahhoz vezet, hogy nem férnek hozzá az alapvető jogokhoz, például a szociális védelemhez vagy az anyasági ellátásokhoz; mivel a vidéki és hátrányos helyzetű régiókban élő nők nagyobb valószínűséggel vállalkoznak, illetve lesznek önálló vállalkozók, mint a városi és gazdaságilag virágzó régiókban élők; mivel az önálló vállalkozás olyan munkavégzési forma lehet, amely hozzájárul a munkahelyteremtéshez és a női munkanélküliség csökkentéséhez, de megfelelő szociális védelem kialakítását teszi szükségessé; mivel a vidéki térségekben az önálló vállalkozók között a nők aránya 38%,; mivel a nők felülreprezentáltak a bizonytalan típusú önálló vállalkozásokban; mivel a nők a vidéki térségek gazdasági jólétének és társadalmi befogadásának döntő fontosságú mozgatórugói, különösen a vállalkozói tevékenységen keresztül, amelynek előmozdítása az EU fenntartható fejlődésének stratégiai prioritása;

Q. mivel a vállalkozáshoz tudásra és készségekre van szükség; mivel a vidéken élő nők több akadályba ütköznek az oktatáshoz való hozzáférés terén, mint a férfiak; mivel az EU-ban a legalább alapszintű digitális készségekkel rendelkező vidéki lakosok aránya 2019-ben 14%-kal volt alacsonyabb, mint a városi lakosoké (48%, szemben a 62%-kal); mivel a digitális befogadás elengedhetetlen követelmény annak biztosításához, hogy a nők és lányok hozzáférjenek a minőségi oktatáshoz és képzéshez és a munkaerőpiachoz például a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálása, a távmunka, az innováció és a helyszíni vagy távmunkában elérhető foglalkoztatási lehetőségek révén –, továbbá hogy kihasználják a technológiai és üzleti innováció dinamikájának előnyeit; mivel döntő fontosságú annak előmozdítása, hogy a nők teljes mértékben hozzáférjenek az oktatás valamennyi szintjéhez, ideértve többek között a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok, a művészetek és a matematika (STEAM) területét, valamint a pénzügyi oktatást, figyelembe véve, hogy – amint azt Mario Draghi az európai versenyképesség jövőjéről szóló, 2024 szeptemberében közzétett jelentése is bizonyítja – kétszer annyi természettudományos, technológiai, műszaki és matematikai (STEM) diplomával rendelkező férfi van, mint nő, az egyenlőtlenségek pedig tovább súlyosbodnak az iskoláztatás utáni szakmaválasztási döntések során, ahol csaknem négyszer annyi férfi dolgozik információs és kommunikációs technológiai (IKT) szakmákban, mint nő, és így az oktatás kulcsszerepet játszik a nemek közötti egyenlőtlenségek

megszüntetésében, a szakmai készségek diverzifikálásában, valamint a vidéki területek gazdasági és társadalmi versenyképességének megerősítésében; mivel a nők digitális integrációja hozzájárul gazdasági autonómiájukhoz, a területi kohézióhoz, valamint a mezőgazdasági ágazat és az üzleti szerkezet korszerűsítéséhez;

R. mivel az oktatás kiemelt fontosságú eszköz a nők gazdasági függetlenségének előmozdításában, a nemek közötti bérszakadék megszüntetésében és a munkaerőpiacon tapasztalható nemi alapú diszkrimináció kezelésében; mivel Unió-szerte sürgősen átfogó és életkorhoz igazodó szexuális és párkapcsolati oktatásra van szükség, amely a nemi sztereotípiák leküzdésének és az egyenlőség korai életkortól kezdődő előmozdításának alapvető eszköze; mivel bár a nők átlagosan képzettebbek, mint a férfiak, továbbra is alulreprezentáltak a STEAM-szakmákban, és gyakran elhagyják ezeket az ágazatokat az állandó megkülönböztetés és sztereotípiák miatt; mivel növelni kell az oktatási, továbbképzési és átképzési programokba történő uniós beruházásokat annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsenek a STEAM-területen, és biztosítsák, hogy az olyan feltörekvő ágazatok, mint a mesterséges intelligencia (MI), ne reprodukálják a meglévő nemi elfogultságokat; mivel fontos szerepet játszanak a mentori programok, a nők által vezetett üzleti központok, valamint a nők STEAM területeken való szerepvállalásának elősegítésén dolgozó nem kormányzati szervezeteknek nyújtott támogatás; mivel fontos a nemek közötti egyenlőség érvényesítése az uniós költségvetés valamennyi politikájában és területén, beleértve a rendelkezésre álló programokkal és finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatos uniós szintű figyelemfelhívó kampányok megfelelő finanszírozását is;

S. mivel a mezőgazdaságban dolgozó nők száma az utóbbi években lassan növekszik; mivel az EU egészében a nők a mezőgazdasági üzemek mindössze 30%-át igazgatják, és mivel ezek a mezőgazdasági üzemek általában kisebbek, mint a férfiak által igazgatottak, kevesebb jövedelemmel rendelkeznek, és kevésbé jutnak pénzügyi támogatáshoz; mivel ez a szám elfedi a nők mezőgazdaságban való képviselete terén a tagállamok között meglévő jelentős különbségeket; mivel a nők gyakran úgy osztják meg a mezőgazdasági üzem vezetésével kapcsolatos feladatokat partnerükkel, hogy nem részesülnek az e munkához kapcsolódó jogállásból vagy szociális védelemből;

T. mivel a nők – legalábbis a mezőgazdasági üzemek vezetésének vagy irányításának szintjén – arányosan kevesebb támogatást kapnak a közös agrárpolitika bármelyik pilléréből, mint a férfiak; mivel ez annak tudható be, hogy a nők általában kisebb mezőgazdasági vállalkozásokat irányítanak, kevesebb földdel rendelkeznek, és

kevésbé férnek hozzá a formális és szakirányú oktatáshoz[15]; mivel a földhöz való hozzáférés terén a nők több akadályba ütköznek, mint a férfiak, mivel az „apáról fiúra” modell továbbra is széles körben elterjedt a vidéki területeken; mivel a nők által vezetett gazdaságok átlagos kisebb mérete, valamint az általuk alkalmazott, általában környezetbarátabb és diverzifikáltabb termelési modellek szintén megnehezítik a bankhitelekhez való hozzáférésüket[16]; mivel azonban ezek a jellemzők ellenállóbbá teszik gazdaságaikat az éghajlati és piaci változásokkal szemben, és megkönnyítik a gazdaságok átadását;

U. mivel a fogyatékossággal élő nők nehezebbnek találhatják saját vállalkozás indítását; mivel az idősebb nők vállalkozói készségét nem népszerűsítik, pedig úgy kell rájuk tekinteni, hogy értékes és kiaknázatlan gazdasági növekedési potenciállal rendelkeznek, különösen a vidéki területeken, ahol a népesség gyorsabban öregszik, mint a városi területeken; mivel a vállalkozói készség előmozdítása a migráns nők körében nagy lehetőségeket kínálhat munkaerő-piaci integrációjukra, valamint előmozdíthatja gazdasági függetlenségüket és szerepvállalásuk növelését;

V. mivel a mezőgazdaság döntő szerepet játszik a vidéki térségekben a természeti erőforrások megőrzésében, az élelmezésbiztonság biztosításában, a gazdasági és foglalkoztatási fejlődés előmozdításában és a közösségek támogatásában; mivel a nők aktív részvétele az élelmiszer-értéklánc egészében – a termeléstől a feldolgozáson és a forgalmazáson át az innovációig – kulcsfontosságú tényező az ágazat versenyképessége, minősége és fenntarthatósága szempontjából;

W. mivel a gazdaságokban tulajdonjoggal rendelkező nők száma Unió-szerte növekszik, de továbbra is kisebbségben vannak; mivel 2020-ban az EU-ban a gazdaságok tulajdonosainak csupán 31,6%-a volt nő[17], akik a mezőgazdasági hasznosítású területeknek átlagosan mindössze a 12%-át kezelték; mivel a nők által irányított gazdaságok általában kisebbek, mint a férfiak által irányított gazdaságok, alacsonyabb bevétellel rendelkeznek, és kevesebb pénzügyi támogatáshoz férnek hozzá; mivel ezek a statisztikák elfedik a nők

---

15 Casares Guillen, B., Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe [Nők a vidékfejlesztésben: a nemi dimenzió beépítése az európai vidéki térségekre vonatkozó szakpolitikákba], European Evaluation Society, Rotterdam, 2021.

16 Camille Tourtelier, Monica Gorman, Saoirse Tracy, Influence of gender on the development of sustainable agriculture in France [A nemek szerepe a fenntartható mezőgazdaság fejlődésében Franciaországban], Journal of Rural Studies, 2023.

17 Eurostat, „Mezőgazdasági termelők és mezőgazdasági munkaerő – statisztika”.

mezőgazdaságban való képviselete terén a tagállamok között meglévő jelentős különbségeket;

X. mivel a mezőgazdasági vagy agrár-élelmiszeripari ágazatban dolgozó nők többségét nem szabványos vagy részmunkaidős szerződésekkel foglalkoztatják; mivel az EU gazdaságainak mindössze 12%-át működtetik 40 év alatti mezőgazdasági termelők, akik közül csupán 3% a fiatal nő;

Y. mivel a vidéki térségekben, ahol a helyi hagyományok és a szorosan összefonódó közösségek gyakran a társadalom alappillérét képezik, a fiatalok – különösen a lányok – gyakorlati, jövőorientált készségekkel való felvértezése segíteni fog annak biztosításában, hogy boldoguljanak és örökségük erejét továbbvigyék a digitális korba; mivel a nők jogi elismerése és a nekik nyújtott társadalombiztosítási támogatás a mezőgazdaságban, a hagyományos kézműiparban és a kreatív ágazatokban hozzájárul a helyi gazdaságok rezilienciájához és fejlődéséhez, a kulturális örökség megőrzéséhez és a generációk megújulásához; mivel a vidéki térségekben a nők gyakran alacsonyabb fizetést kapnak, mint a férfiak, és az egyenlő munkáért járó egyenlő bér biztosítása elengedhetetlen ahhoz, hogy vonzóbbá tegyék a vállalkozói tevékenységet, és lehetővé tegyék a vidéki térségekben a vállalkozásalapítást és a fenntartható életvitelt;

Z. mivel a vidéki nők gyakran élen járnak a helyi örökség és a vállalkozói szellem ötvözésében, a kézműves befőttektől kezdve a gazdaságokban folytatott vendéglátáson át az innovatív élelmiszertermékekig, erős és fenntartható vállalkozásokat hozva létre, amelyek táplálják közösségeiket és megőrzik a helyi gasztronómiát a jövő generációi számára;

AA. mivel a LEADER program – azáltal, hogy bevonja a helyi érdekelt feleket a vidéki térségek fejlesztésére irányuló stratégiák kialakításába és végrehajtásába, a döntéshozatalba és a források elosztásába – különösen hatékony eszköz a vidéken élő női vezetők és vállalkozók támogatására;

AB. mivel a nők digitális és innovatív vállalkozásokban való részvételének támogatása erősíti a gazdasági fejlődést és a versenyképességet, különösen a szigeti területeken és a legkülső régiókban, segítve a földrajzi elszigeteltség által teremtett akadályok leküzdését;

AC. mivel a nők szerepvállalásának az európai mezőgazdaságban és a vidéki gazdaságban történő megerősítése nemcsak a nemek közötti egyenlőség megvalósításához elengedhetetlen, hanem a fenntartható vidékfejlesztés előmozdításához is, összhangban az ENSZ nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. fenntartható fejlődési céljával;

AD. mivel a vidéki nők létfontosságú szerepet játszanak a klasszikus és hagyományos ruházat megőrzésében és gazdagításában;

AE. mivel az EU-ban a nők jelenleg a kockázatitőke-finanszírozásnak mindössze 1–2%-át kapják meg, ami rávilágít arra, hogy meg kell erősíteni a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő finanszírozási eszközöket, és biztosítani kell a beruházási lehetőségekhez való egyenlő hozzáférést;

AF. mivel a nemekre lebontott adatok és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk elengedhetetlenek a nők sajátos igényeit hatékonyan kielégítő vidéki vállalkozói politikák kidolgozásához; mivel annak érdekében, hogy kezeljék a mezőgazdaságban a nők előtt álló sajátos kihívásokat, a Bizottságnak és a tagállamoknak jobban figyelembe kell venniük a mezőgazdasági politikák nőkre gyakorolt hatását;

A női vállalkozók szerepvállalásának megerősítése

1. hangsúlyozza, hogy a női vállalkozók – többek között a távoli és a legkülső régiókból származók – jelentik az innováció, a kohézió és a versenyképesség egyik fő hajtóerejét a vidéki és szigeti és legkülső régiókban; felszólít az összes finanszírozási forráshoz, különösen pedig az innovációfinanszírozáshoz való hozzáférés javítására, a kis- és középvállalkozásokra (kkv-kra) szabott támogatási programok kidolgozására, valamint a zöld és a digitális gazdaságban rejlő lehetőségek kiaknázására, biztosítva, hogy a női vállalkozók teljes mértékben részt vehessenek a feltörekvő piacokon; felszólít a magánberuházásokhoz való hozzáférés bővítésére és a szabadpiaci lehetőségek előmozdítására; hangsúlyozza, hogy a női vállalkozóknak teljes mértékben ki kell használniuk az uniós versenyképességi iránytű ütemtervének előnyeit, amelynek célja Európa dinamizmusának helyreállítása és gazdasági növekedésének felpezsdítése azáltal, hogy támogató környezetet teremt a fiatal innovatív induló vállalkozások számára, a gyorsan növekvő ágazatokban előmozdítja az áttörést jelentő technológiákon alapuló ipari vezető szerepet, és ösztönzi a technológiák már működő vállalatokon és kkv-kon belüli elterjedését; e célból sürgeti, hogy az uniós politika nagyobb hangsúlyt fektessen arra, hogy – ahol ez indokolt – valamennyi európai közpolitikában horizontális és integrált megközelítést alkalmazzanak a legkülső régiók realitásaival és kihívásaival kapcsolatban; ragaszkodik ahhoz, hogy Európában minden személynek joga és lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy teljes életet építsen ki saját régiójában, és éljen a területen maradáshoz való jogával;

2. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség alapvető fontosságú az EU gazdasági versenyképességi és jóléti menetrendjének megvalósításához, mivel a nők teljes körű és egyenlő részvétele a munkaerőpiacon, a vállalkozói piacon és az innovációs rendszerben növeli a termelékenységet, és előmozdítja az inkluzív és fenntartható növekedést, ami összességében erősíti az EU globális versenyképességét; hangsúlyozza, hogy a hozzáférhető és megfizethető gyermekgondozási szolgáltatások hiánya továbbra is az

egyik fő akadálya annak, hogy a nők teljes mértékben részt vegyenek a vállalkozási tevékenységekben és a foglalkoztatásban a vidéki, távoli és szigeti területeken; felszólítja a tagállamokat, hogy az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) és az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) által finanszírozott programokban részesítsék előnyben a kisgyermekkori nevelésbe és gondozásba történő beruházásokat; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a vidéki térségekben a nők vállalkozói tevékenységét támogató mechanizmusokat, különösen a hitelhez, az innovációhoz és a megfelelő pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés megkönnyítése révén, ezáltal előmozdítva a nők gazdasági autonómiáját és a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálását;

3. felszólít olyan programok kidolgozására, amelyek – többek között piacvezérelt kezdeményezések és a magánszektor partnerségei révén – biztosítják a nők oktatáshoz való hozzáférését olyan területeken, mint a digitalizáció, a pénzügyek és az üzleti adminisztráció; szorgalmazza továbbá a vállalkozói szellem és az innováció előmozdítását strukturált mentorhálózatok és a társaktól való tanulást szolgáló platformok révén, különösen olyan területeken, mint a digitalizáció, a pénzügyek és a közigazgatás; hangsúlyozza továbbá a figyelemfelhívó kezdeményezések fontosságát annak érdekében, hogy előmozdítsák e hálózatok és platformok elérhetőségét és előnyeit a női mezőgazdasági termelők körében, ezáltal előmozdítva a női mezőgazdasági dolgozók nagyobb részvételét és szerepvállalását; amely hozzájárulhat olyan helyi kezdeményezések létrehozásához, mint például – de nem kizárólag – az üzleti hálózatok, amelyek erősítik a nők vállalkozói tevékenységét és a közösségi szerepvállalást a vidéki térségekben, miközben ösztönzik a magánszektor együttműködését valamennyi vidéki polgár, köztük a nők számára is; megjegyzi, hogy egy vállalkozás működtetése munkahelyeket és jövedelmet teremthet, és ezáltal hozzáadott értéket jelent a vállalkozások és a társadalom egésze számára; kiemeli az olyan projektek sikerét, amelyek a női vállalkozók körében a mentorálást és az egymástól való tanulást támogatják; felhívja a Bizottságot, hogy építsen az ilyen sikeres kezdeményezésekre és tanuljon azokból, amikor Unió-szerte kidolgozza és bővíti a strukturált mentorálás és a társaktól való tanulás programjait, annak biztosítása érdekében, hogy a női vállalkozók teljes mértékben kihasználhassák a tudásmegosztási és támogatási struktúrák előnyeit; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy már az oktatás korai szakaszában lépéseket tegyenek a nemi sztereotípiák leküzdése érdekében, amelyek továbbra is korlátozzák a nők hozzáférését bizonyos gazdasági ágazatokhoz és vezetői pozíciókhoz, az esélyegyenlőség biztosítása, valamint a nőknek a vidéki és szigeti területek, valamint a hegyvidéki és legkülső régiók gazdasági és társadalmi dinamizmusához való hozzájárulásának erősítése érdekében;

4. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy célzott támogatással és erőforrásokkal egyenlő mértékben támogassák a nők vállalkozói tevékenységét, legyen szó akár a STEAM-ról, az IKT-ról, a szociális gazdaságról, a közlekedési szolgáltatásokról, a kézművességről és a gondozással kapcsolatos vállalkozásokról vagy más területekről; kiemeli annak fontosságát, hogy támogassák a vidéki térségekben élő fiatal nőket, akik hagyományosan férfiak által dominált szakmákba lépnek be, elismerve növekvő sikereiket és számos vállalkozásban a nők tehetségére és innovációjára való növekvő nyitottságot, miközben továbbra is elő kell mozdítani az inkluzív és támogató munkahelyi kultúrákat; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy népszerűsítsék a női vállalkozóknak szóló mentorálási és képzési programokat, különös tekintettel a szülési vagy szülői szabadság után a munkaerőpiacra visszatérő anyákra és a vidéki térségekben élő kisgyermekek szüleire, annak érdekében, hogy a gondozási feladatok ellátása során lehetővé tegyék számukra a részvételt ezekben a programokban, és hogy enyhítsék a nőkre nehezedő aránytalan terheket;

5. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan programokat, amelyek támogatják a nők által vezetett vállalkozásokat, beleértve a vállalkozói és vezetői képzéseket, a helyi üzleti hálózatokat és az ágazati tudásmegosztást a kiemelt fontosságú iparágakban, különös figyelmet fordítva a vidéki és szigeti területekre, valamint a legkülső régiókra; szorgalmazza az EU egységes piaci szabályairól, az e-kereskedelmi online platformok használatáról, valamint a nemzetközi kereskedelmi vásárokon való részvételről szóló képzések bővítését; hangsúlyozza, hogy a női vállalkozók exportpiacokhoz való hozzáférésének javítása növelni fogja a vidéki gazdaságok versenyképességét, rezilienciáját és hozzáadott értékét; megjegyzi, hogy a megfizethető internethez való hozzáférés bővítésével, a nők erősségeire épülő, testre szabott képzési programok biztosításával és az egyenlő részvételt előmozdító politikák támogatásával a vidéki nők egyre inkább készen állnak arra, hogy leküzdjék az akadályokat, és aktív, vezető szerepet vállaljanak a digitális gazdaságban;

6. ösztönzi a női szövetkezetek és egyesületek hálózatainak létrehozását az agrár-élelmiszeripari ágazatban, előmozdítva ezáltal a fenntartható, körforgásos és helyi hozzáadott értéket képviselő üzleti modelleket, különös tekintettel a biogazdálkodásra, a kisüzemi feldolgozásra és a közvetlen értékesítésre;

7. üdvözli a Bizottság arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy létrehozza a „nők a mezőgazdaságban” platformot, amely fórumot biztosít az eszmecseréhez és a bevált gyakorlatok cseréjéhez, ami lehetővé teszi a részvétel megerősítését és az esélyegyenlőség előmozdítását az agrár-élelmiszeripari ágazatban; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson be éves jelentést a Parlamentnek a platform tevékenységeiről és eredményeiről; felhívja továbbá a

Bizottságot annak biztosítására, hogy e platform munkáját a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés területén figyelembe vegyék a jövőbeli szakpolitikai kezdeményezések előkészítése és kidolgozása során;

8. sürgeti a tagállamokat, hogy szemléletformáló kampányokkal – többek között a hagyományos és a közösségi médiában – népszerűsítsék és emeljék ki a vidéki és a legkülső régiókban élő női vállalkozók sikertörténeteit, annak érdekében, hogy növeljék láthatóságukat, önbizalmukat és közösségi szerepvállalásukat; ezen összefüggésben rámutat a pénzügyi műveltség fejlesztésének fontosságára, különös tekintettel a nőkre, mivel a pénzügyi ismeretek terén különbségek vannak a nemek között: az Európai Bizottság által a pénzügyi ismeretekről végzett felmérésben az EU-ban a férfiak átlagosan 18 százalékponttal magasabb pontszámot érnek el, mint a nők[18]; olyan intézkedéseket szorgalmaz, amelyek célja, hogy a közösségekben élő nőket bevonják a helyi és alulról építkező megközelítések alkalmazásába, valamint – egyéb kezdeményezések mellett – előmozdítsák a nők részvételét támogató hálózatokat; célzott kampányok indítását szorgalmazza, hogy a mai kornak megfelelően ábrázolják a mezőgazdaságban dolgozó nőket annak érdekében, hogy a fiatal nők számára vonzóbbá váljanak a mezőgazdasági ágazatban folytatott vállalkozói tevékenységek;

9. felszólítja a Bizottságot, a tagállamokat és a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetét (EIGE), hogy a szociális partnerekkel együttműködve folytassák a nők foglalkoztatása és vállalkozói tevékenysége előtti legfőbb akadályok elemzését, többek között a legkülső, a szigeti és a távoli régiókban, és tegyenek javaslatokat az ezen akadályok felszámolását célzó inspiráló fellépésekre; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a nők által vezetett vállalkozásokat jogi és technikai tanácsadással és a bevált gyakorlatok cseréjével, a női vállalkozóknak a vidéki területek elszigeteltségének leküzdésében való segítésével és versenyképességük megerősítésével, valamint az EU vidéki térségeiben a női vállalkozók és az önálló vállalkozó nők arányának növelésével;

10. felszólítja a tagállamokat, hogy építsenek a nők vállalkozói tevékenységére és önfoglalkoztatására vonatkozó, valamennyi tagállamban végzett EIGE-elemzésekre és -megállapításokra, biztosítva a finanszírozáshoz való hozzáférésre, a vállalkozások túlélési arányára, a növekedésre, az ágazati képviseletre és az innovációra vonatkozó jó minőségű, összehasonlítható adatgyűjtést és koherens mutatókat, tegyenek közzé uniós és nemzeti szinten összehasonlító éves eredménytáblákat az előrehaladás nyomon

---

18 Európai Bizottság „Monitoring the level of financial literacy in the EU” [A pénzügyi műveltség szintjének nyomon követése az EU-ban], 525. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés, 2023.

követése, a lemaradó régiók (köztük a távoli, szigeti, legkülső és vidéki térségek) azonosítása, az átláthatóság előmozdítása, az EIGE által dokumentált bevált gyakorlatok és üzleti sikertörténetek – például mentori hálózatok, inkluzív beruházási programok, női üzleti központok és partneri hálózatok – azonosítása és bővítése, valamint vidéki kontextusban történő terjesztése érdekében, valamint tegyenek javaslatot célzott pénzügyi eszközökre, garanciarendszerekre és az EIGE által azonosított akadályokon alapuló kapacitásépítési kezdeményezésekre (pl. hálózati hiányok, a finanszírozási döntések elfogultsága, a példaképek hiánya) a hiányos végrehajtás megszüntetése érdekében, és biztosítsanak technikai támogatást és kapacitásépítést a nemzeti és regionális hatóságok számára a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének a vállalkozói programokba való integrálása érdekében, biztosítva az összhangot az EIGE módszertanával, a bevált gyakorlatokkal és a nemek közötti egyenlőség mutatójának keretrendszerével; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyűjtsenek nemek szerint lebontott adatokat a vidéki nők társadalmi-gazdasági helyzetének átfogó áttekintése érdekében, és a vidékfejlesztéssel kapcsolatos szakpolitikák és programok kialakítása, végrehajtása és értékelése során vegyék figyelembe a nemi dimenziót; kiemeli, hogy az ilyen javaslatok kidolgozására vonatkozó hatásvizsgálatok fontos szereppel bírnak a nemek közötti egyenlőség vidéki területeken való érvényesítésére vonatkozó célok elérésének elősegítése szempontjából; sürgeti a nemek szerint lebontott adatok beépítését az uniós programok értékelésébe annak biztosítása érdekében, hogy az állami beruházások hatékonyan támogassák a nők vállalkozói készségét, és hozzájáruljanak a finanszírozáshoz és a gazdasági lehetőségekhez való hozzáférés terén a nemek közötti szakadék megszüntetéséhez;

11. támogatja a Bizottság megtakarítási és beruházási unióra vonatkozó stratégiáját, valamint az inkluzív pénzügyi eszközök létrehozását és bővítését, beleértve egy címkézett uniós befektetési megtakarítási számlát a nők által vezetett uniós vállalatok finanszírozáshoz való hozzáférésének növelése és megkönnyítése érdekében, és megjegyzi, hogy a stratégiának magában kell foglalnia a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését; e célból üdvözli a „Finance Europe” címke bevezetését, amely az eszközeik 70%-át európai vállalatokba befektető hosszú távú uniós befektetési és megtakarítási termékeket jelöli;

12. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy alapot a női vállalkozásalapítók számára, amely célzott pénzügyi támogatást és beruházási lehetőségeket biztosít a nők által vezetett vállalkozások számára; hangsúlyozza, hogy ez az alap bővítené az Európai Beruházási Alap kapacitását a magántőke- és kockázatitőke-alapok támogatására, miközben hozzájárulna a nemek közötti finanszírozási szakadék megszüntetéséhez és a versenyképesség eléréséhez az

egész EU-ban; a nők vezetőtestületi tagságáról szóló irányelvvel[19] összhangban intézkedéseket szorgalmaz a finanszírozáshoz való hozzáférés terén tapasztalható nemi elfogultság kezelésére, beleértve egy, a nemek közötti egyensúly fontosságával tisztában lévő európai befektetői hálózat létrehozását, valamint a nők által vezetett vidéki kkv-kra szabott célzott eszközöket és célokat (pl. mikrofinanszírozás, garanciák és méltányosság);

13. rámutat arra, hogy a vidéki női vállalkozóknak megvan az erejük ahhoz, hogy a helyi ötleteket határokon átnyúló sikertörténetekké alakítsák át az EU-n belül; üdvözli a modern digitális eszközök fejlődését, valamint az EU-n belüli szabad mozgást és kereskedelmet, amelyek megkönnyítik a nők által vezetett vidéki vállalkozások számára, lehetővé téve számukra, hogy új piacokkal kapcsolódjanak össze, határokon átnyúlóan együttműködjenek, és Európa-szerte megosszák autentikus, helyben előállított termékeiket és szolgáltatásaikat az ügyfelekkel; megjegyzi, hogy míg egyes helyi beágyazottságokban megvan az a kiaknázatlan potenciál, hogy kontinentális hatókört érjenek el, egyes tagállamok nem rendelkeznek földrajzi képességgel ahhoz, hogy részt vegyenek ebben a határokon átnyúló gazdasági tevékenységben;

14. elismeri, hogy egyre nagyobb a lendület és a kötelezettségvállalás a digitális infrastruktúrába, a készségfejlesztésbe és az inkluzív digitális szakpolitikai keretekbe történő beruházások terén, ily módon izgalmas lehetőségeket teremtve a vidéki nők szerepvállalásának növelésére és annak biztosítására, hogy teljes mértékben kihasználják a digitális átállás előnyeit; kiemeli a digitális infrastruktúrába, a továbbképzési és átképzési lehetőségekbe, a készségfejlesztésbe, valamint az olyan inkluzív digitális politikai keretekbe történő célzott beruházások fontosságát, és ilyen beruházásokat szorgalmaz, amelyek biztosítják, hogy a vidéki nők és a szigeteken és a legkülső régiókban élő nők teljes mértékben részt vehessenek a digitális átállásban; felhívja a Bizottságot, hogy csökkentse az adminisztratív terheket; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség elengedhetetlen a sikeres digitális átálláshoz, mivel a nők digitális ágazatokban való teljes körű részvétele fokozza az innovációt és a gazdasági rezilienciát; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a nemek közötti egyenlőséget építsék be valamennyi digitális politika és készségfejlesztési program célkitűzéseibe annak biztosítása érdekében, hogy a nők egyenlő mértékben részesüljenek a fejlődő digitális gazdaságban rejlő lehetőségekből;

---

19 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2381 irányelve (2022. november 23.) a tőzsdén jegyzett társaságok igazgatói körében a nemek közötti egyensúly javításáról és kapcsolódó intézkedésekről (HL L 315., 2022.12.7., 44. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

15. felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a nemzeti oktatási rendszerek – ideértve a szakképzést, a felsőoktatást, valamint a vidéki és távoli területeket kiszolgáló rendszereket is – széles körű hozzáférést biztosítsanak a digitális készségekhez és a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) oktatásához oly módon, hogy lehetővé tegyék mind a lányok, mind a fiúk számára, hogy teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket; hangsúlyozza, hogy – a sztereotípiáktól mentesen – elő kell mozdítani a vállalkozói pályaválasztást, és az iskolai tantervekbe be kell építeni a nemek közötti egyenlőséget és a pénzügyi ismeretek oktatását; hangsúlyozza a mentori programok, a női példaképek, valamint az iskolák, egyetemek, vállalkozások és civil társadalmi szervezetek közötti partnerségek fontosságát annak érdekében, hogy ösztönözzék a lányokat a STEM szakmai pályák folytatására; kéri, hogy a digitális oktatási cselekvési tervbe építsék be a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó célkitűzéseket, és hogy biztosítsanak célzott uniós és nemzeti finanszírozást a nők és lányok támogatására az olyan kialakulóban lévő digitális területeken, mint a mesterséges intelligencia, az adattudomány és a tiszta technológiák;

16. célzott intézkedéseket szorgalmaz annak érdekében, hogy javítsák a nők hozzáférését a továbbképzési és átképzési lehetőségekhez, valamint a vállalkozói képzéssel, az uniós finanszírozású programokkal és a vállalkozásfinanszírozási rendszerekkel kapcsolatos információkhoz a vidéki, szigeti és legkülső régiókban;

17. szorgalmazza, hogy a vidéki területeken az innovációt előmozdító programok kifejezetten tartalmazzanak olyan intézkedéseket, amelyek célja a nők mint célcsoport elérése, például alacsonyküszöbű információs szolgáltatások, nőknek szóló innovációs munkaértekezletek és a gazdaságok női vezetőinek aktív megszólítása révén;

18. ösztönzi a tagállamokat, hogy ismerjék el és támogassák a vidéki nők hagyományos készségeit, például a ruhakészítést és a kosárfonást mint olyan alapvető kulturális javakat, amelyek megőrzik az örökséget és gazdasági lehetőségeket teremtenek, különös tekintettel a nők kulcsfontosságú szerepére az agroturizmusban, a kézműiparban, a kézműves élelmiszerek előállításában, a direkt marketingban és a regionális értékláncokban; szorgalmazza, hogy fektessenek be a vidéki nőkre és lányokra szabott szakképzési programokba, lehetővé téve számukra, hogy fenntartható jövedelmet teremtsenek, és biztosítsák a család megélhetését; hangsúlyozza továbbá, hogy a nők segíthetnek áthidalni a digitális szakadékot, és felszabadíthatják a bennük mint innovátorokban, vállalkozókban és közösségi vezetőkben rejlő hatalmas potenciált, megnyitva az utat a befogadóbb, élénkebb és reziliensebb társadalmak előtt;

19. hangsúlyozza, hogy amikor a kockázati tőke egy nő által vezetett vidéki vállalkozást támogat azzal a céllal, hogy biztosítsa a legkülönbözőbb hátterű és élethelyzetű nők teljes körű befogadását és szerepvállalását, az erős bizalmi jelzést küld, növelve a vállalkozó bizalmát és nagyobb láthatóságot biztosítva számára az üzleti ökoszisztémában; megemlíti továbbá az üzleti angyalokban rejlő lehetőségeket, akik még korábban léphetnek be, magvető finanszírozást kínálva, hogy segítsék a vállalkozókat a kezdeti lépések megtételében; megjegyzi, hogy az üzleti angyalok hajlandóak esélyt adni az új vagy nem bizonyított ötleteknek, különösen akkor, ha potenciális lehetőségeket látnak az alapító jövőképében és elkötelezettségében; hangsúlyozza, hogy ez a fajta támogatás alapvető fontosságú a vidéki térségekben, ahol a vállalkozások nem feltétlenül felelnek meg a hagyományos finanszírozási kritériumoknak; emlékeztet arra, hogy a nagyléptékű kockázati tőke városközpontú, mivel a kockázatitőke-befektetők gyakran városi székhelyűek, míg az üzleti angyalok gyakran inkább helyi szinten tevékenykednek, és személyes érdekük a vidéki közösségek támogatása és a nők szerepvállalásának megerősítése, akik a helyi gazdasági megújulás erői;

20. célzott intézkedéseket szorgalmaz a nők földhöz, finanszírozáshoz, oktatáshoz és képzéshez való hozzáférésének javítása érdekében, beleértve a rugalmas lehetőségeket is, különösen a pályakezdő női gazdálkodók és vállalkozók esetében; hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell a strukturális és intézményi akadályokkal, többek között a mezőgazdasági vállalkozásokkal kapcsolatos jogállás megszerzésével összefüggő nehézségekkel, a gazdálkodó párok női tagjait hátrányosan érintő adó- és szociális jóléti szabályokkal, valamint a gazdaságok tulajdonlása terén meglévő adminisztratív akadályokkal, amelyek hátrányosak a nők számára; hangsúlyozza, hogy minden nőt, aki vállalkozói tevékenységet kíván folytatni, ösztönözni kell e lépés megtételére, mivel a vállalkozás működtetése munkahelyeket és jövedelmet, és ezáltal hozzáadott értéket teremthet a társadalom számára; felhívja a KAP keretében finanszírozott mezőgazdasági szövetkezeteket és termelői szervezeteket, hogy irányító szerveikbe vezessenek be a nemek képviseletére vonatkozó referenciaértékeket, egyenlő hozzáférést biztosítva a nők számára a döntéshozatali struktúrákhoz; hangsúlyozza, hogy ez a részvétel a nők innovációs potenciáljának és vezetői készségeinek kiaknázása révén növelni fogja a vidéki vállalkozások versenyképességét;

21. rámutat arra, hogy a bizonytalan helyzetben lévő nőket, például a migráns munkavállalókat, különösen a migráns mezőgazdasági dolgozókat, a fogyatékossággal élő nőket, a régóta munkanélküli nőket és az idősebb nőket kifejezetten olyan programoknak kell célba venniük, amelyek támogatják a nők vállalkozási és önálló vállalkozói lehetőségekhez való hozzáférését a vidéki területeken;

22. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a női vállalkozásokat, köztük a vállalkozások utódlásával és mentorálásával foglalkozó konkrét hálózatokat, és a finanszírozási programokat vagy támogatási intézkedéseket, beleértve az egyértelmű egyablakos iránymutatást is, úgy alakítsák ki, hogy azokhoz a kisebb vállalkozások és érdekelt felek is jogosultak legyenek hozzáférni, és hogy az adminisztratív terhek arányosak legyenek a vállalkozás méretével, tekintettel arra, hogy a női vállalkozások és gazdaságok átlagosan kisebbek, mint a férfiaké; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az egyének vagy kisebb szervezetek is áttekinthessék a finanszírozási lehetőségeket, pályázhassanak ezekre, és ehhez segítséget kapjanak; felhívja a Bizottságot, hogy javasoljon konkrét intézkedéseket a fiatal női gazdálkodók és agrár-élelmiszeripari vállalkozók támogatására, beleértve a pénzügyi ösztönzőket, valamint a földhöz jutás és a gazdaságok utódlása előtt álló akadályok kezelésére irányuló kezdeményezéseket; rámutat, hogy a generációváltás kulcsfontosságú a mezőgazdasági tevékenység fenntartásához és fejlesztéséhez, amely biztosítja az élelmezésbiztonságot és az élénk vidéki közösségeket; felhívja különösen a Bizottságot, hogy a KAP keretében javasoljon a fiatal női mezőgazdasági termelőket célzó egyedi intézkedéseket;

23. arra ösztönzi a tagállamokat, valamint a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy használják ki az európai strukturális és beruházási alapokat a női vállalkozók és önálló vállalkozók támogatására és tevékenységük előmozdítására; hangsúlyozza, hogy figyelemfelhívó és tájékoztató kampányokra van szükség a vidéki térségekben élő női vállalkozóknak nyújtott jelenlegi és jövőbeli uniós finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatban;

24. kéri, hogy hozzák létre a vidéki térségekben élő nők által vezetett mikro- és kisvállalkozások finanszírozáshoz és közbeszerzéshez való hozzáférésének „gyorsított pályáját”; hangsúlyozza, hogy ennek a mechanizmusnak magában kell foglalnia az adminisztratív terhek csökkentését és az eljárások egyszerűsítését, valamint az üzleti tevékenységek megkezdését lehetővé tevő vállalkozásindítási előlegek bevezetését; kiemeli a mikrohitelek fontos szerepét a nők pénzügyi integrációjának javításában a pénzügyi piacok piaci és társadalmi lehetőségeinek kiaknázása révén; üdvözli a nemek közötti egyenlőséggel, sokféleséggel és a befogadással kapcsolatos politikákat végrehajtó állami és magán alapokat; elismerését fejezi ki azon példák iránt, ahol a magán alapok kötelezettséget vállaltak a nemek képviseletének mérésére és nyomon követésére, valamint arra, hogy évente és nyilvánosan jelentést tesznek megállapításaikról;

25. felszólítja a Bizottságot, hogy a vonatkozó programok keretében biztosítson megfelelő finanszírozást a vidéki és távoli térségekben működő, nők által vezetett vállalkozások támogatására, különösen az

innovatív ágazatokban és a turizmusban, lehetőség szerint megfelelő intézkedések révén a releváns programokon belül; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék a fogyatékossággal élő személyek, különösen a nők aránytalan alulreprezentáltságának problémáját a munkaerőpiacon azáltal, hogy egyedi intézkedéseket vezetnek be, többek között megfelelő ösztönzőket és támogatási intézkedéseket kínálnak a fogyatékossággal élő személyeket felvevő munkáltatók és vállalatok számára, figyelembe véve a mikro- és kisvállalkozások kapacitását; hangsúlyozza, hogy a fogyatékossággal élő nők foglalkoztatását a kkv-ken belül és önfoglalkoztatás révén is elő kell mozdítani célzott ösztönzőkön, valamint a fogyatékossággal élő személyek munkahelyi célszámain, és a fogyatékossággal élő személyek igényeihez igazított képzési pályákon keresztül;

26. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a vidéki térségekben, a szigeti területeken és a legkülső régiókban élő nők vállalkozói tevékenységének megfelelő támogatását a 2027 utáni többéves pénzügyi keretben, többek között a vonatkozó programok, például a KAP, köztük a POSEI, a Horizont Európa, a LEADER program és a Digitális Európa programokból érkező finanszírozás révén; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megkönnyítsék a nők által vezetett vidéki vállalkozások, szövetkezetek és közösségi alapú projektek hozzáférését az uniós finanszírozáshoz; kéri továbbá a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését valamennyi szakpolitikai területen és költségvetésben, mivel ez lehetővé tenné, hogy az uniós szakpolitikák valóban minden nőt – különösen a női vállalkozókat – szolgáljanak; ismételten hangsúlyozza, hogy átfogó uniós stratégiára van szükség a vidéki térségekben, a szigeti területeken és a legkülső régiókban élő nők vállalkozói tevékenységének előmozdítására, és kéri, hogy kifejezetten ehhez a stratégiához rendeljenek elkülönített pénzügyi forrásokat és finanszírozási mechanizmusokat; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy tartsa fenn vagy növelje a LEADER programra szánt költségvetést; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a helyi önkormányzatok adminisztratív terheinek csökkentésével és a hozzáférés egyszerűsítésével, a közösségvezérelt fejlesztési projektekkel kapcsolatos helyi felelősségvállalás előmozdításával, valamint a nők helyi akciócsoportokban való részvételének ösztönzésével erősítsék meg a LEADER programot;

27. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a vidéki térségekben a női vállalkozók nem férnek hozzá megfelelően a gyermekgondozási és gondozási szolgáltatásokhoz; ösztönzi a gondozási infrastruktúrába való beruházást és a családbarát politikák előmozdítását a legkülönfélébb hátterű és élethelyzetű családok számára, hogy támogassák a munka és magánélet közötti egyensúlyt a női vállalkozók számára; arra bátorítja a tagállamokat és a régiókat, hogy az EUMSZ 349. cikkével összhangban dolgozzanak ki egyedi politikákat a legkülső régiók számára, figyelembe véve az elszigeteltséget, a népesség elöregedését és a szolgáltatások

szűkösségét, és biztosítva az e területeken élő nők valós helyzetéhez igazított intézkedéseket;

28. megjegyzi az egyszerűsítés fontosságát a versenyképesség szempontjából; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy egyszerűsítsék az adminisztratív és jelentéstételi követelményeket, köztük az egyablakos iránymutatást is annak érdekében, hogy a nők által vezetett kisvállalkozások, szövetkezetek és közösségi kezdeményezések aránytalan terhek nélkül férhessenek hozzá a finanszírozáshoz, és biztosítsanak célzott hozzáférést a pénzügyi támogatáshoz a nők vállalkozói készségének előmozdítását célzó uniós finanszírozási programokon keresztül, beleértve a vállalkozások utódlásával és mentorálásával foglalkozó konkrét hálózatokat is;

A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése

29. felszólítja a tagállamokat az életkornak megfelelő oktatás biztosítására, a digitális készségek és tantárgyak belefoglalására, ideértve a vidéki és távoli területeket kiszolgáló rendszereket is, valamint széles körű hozzáférés biztosítására a digitális készségekhez és a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEAM) oktatásához olyan, a nemi szempontokra érzékeny módon, amely küzd a sztereotípiák ellen, és lehetővé tegyék mind a lányok számára, hogy teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson átfogó és életkornak megfelelő oktatást a fiúk és lányok számára a szexualitásról és a kapcsolatokról oly módon, hogy az megkérdőjelezi a nemi sztereotípiákat, és megtanítja a beleegyezést és a jogokat, biztosítva a kölcsönös tiszteleten és megkülönböztetésmentességen alapuló inkluzív oktatást, ugyanakkor előmozdítva a fiatal nők teljes körű szerepvállalását a társadalomban és a munkaerőpiacon egyenlő feltételek mellett való részvételben, mivel a gazdasági szerepvállalás kulcsfontosságú a versenyképesebb és reziliensebb gazdaság előmozdításához;

30. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az Eurostattal, a nemzeti statisztikai hivatalokkal és a regionális megfigyelőközpontokkal szoros együttműködésben biztosítsák a megbízható, naprakész és nemek, életkor, terület és ágazat szerint lebontott statisztikai adatok szisztematikus gyűjtését, elemzését és terjesztését, amelyek alapul szolgálnak a tényeken alapuló közpolitikák kidolgozásához; elismeri, hogy az ilyen javaslatok kidolgozására vonatkozó hatásvizsgálatok fontos szereppel bírnak a nemek közötti egyenlőség vidéki területeken való érvényesítésére vonatkozó célok elérésének elősegítése szempontjából;

31. rámutat a mesterséges intelligencia (MI), az online platformok és a távmunka eszközeinek átalakító potenciáljára a nők vidéki környezetben való gazdasági részvételének megkönnyítése terén;

32. sürgeti a tagállamokat, hogy a válságok vidéki, távoli és legkülső régiókban lévő közösségekre gyakorolt hatásának enyhítése érdekében biztosítsanak nemi szempontokra érzékeny képzéseket, sürgősségi szolgáltatásokat és infrastruktúrát;

33. felhívja a Bizottságot, hogy a válságokra adott válasza a menstruációs higiéniai csomagok hozzáférhetőségét minden szükséghelyzeti válaszlépésének alapvető elemeként tartalmazza;

34. emlékeztet arra, hogy az Európai Számvevőszék a nemek közötti egyenlőségnek az uniós költségvetésben való általános érvényesítéséről szóló 10/2021. sz. különjelentésében megállapította, hogy a Bizottság nem hajtotta végre megfelelően a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését, és nem használta fel kellőképpen a nemek szerint lebontott adatokat és mutatókat; kiemeli különösen, hogy az Európai Számvevőszék sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a KAP közvetlen kifizetési rendszere „nem hagy teret a nőkre irányuló pozitív fellépésnek”, és megjegyezte, hogy „egyértelműen szükség van a mezőgazdasági termelőknek közvetlen kifizetés formájában kifizetett jövedelemtámogatás nemi szempontú elemzésére, figyelemmel a jövedelemelosztásra, valamint annak a földtulajdonnal, a támogatható földterülettel és a kifizetések kedvezményezettjeivel való kapcsolatára is”; megjegyzi, hogy mivel a nők gazdasága átlagosan kisebb, mint a férfiaké, a területalapú közvetlen kifizetési rendszer szükségszerűen hátrányos helyzetbe hozza a női mezőgazdasági termelőket; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy e tekintetben nem történt javulás sem a jelenlegi KAP-ban, sem a 2025. július 16-án közzétett tervezetben;

35. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a nők szociális és munkavállalói jogait célzó figyelemfelhívó kampányokat és kapacitásépítési programokat, különösen a vidéki és távoli területeken, beleértve a szociális védelemhez, az anyasághoz, az egészséghez és a munkahelyi biztonsághoz való jogot, a gazdasági és társadalmi életben való teljes körű és tájékozott részvételük megerősítése érdekében;

Hagyományos kultúra és kézműipar

36. elismeri azokat a közösségeket, amelyek megőrzik a helyi örökségeket és hagyományokat, és amelyek előmozdítják és támogatják a nők által vezetett helyi mezőgazdasági üzemek fejlesztésére irányuló kezdeményezéseket, valamint a hagyományos kézművesség megőrzését és népszerűsítését, amelyeket gyakran a helyi női szövetségek, köztük a vidéki női egyesületek, a kulturális csoportok, műemlékhelyek és múzeumok fejlesztenek ki és tartanak fenn; elismeri, hogy ezek a tevékenységek alapvetően hozzájárulnak a gazdasági diverzifikációhoz, a kulturális és szellemi örökség megőrzéséhez, a fenntartható turizmus megerősítéséhez, és erősítik a kulturális elismerést a helyi közösségben, amely a vidéki

gazdaságok gyakran láthatatlan és alulértékelt dimenziója; hangsúlyozza továbbá, hogy a nők e gyakorlatokba való aktív bevonása erősíti a társadalmi kohéziót, a területi identitást és a vidéki területek vonzerejét;

37. hangsúlyozza a női mezőgazdasági termelők és a vidéki nők szervezeteinek szerepét, amelyek a vidéki területek vállalkozói, társadalmi és kulturális fejlődésének gerincét képezik; szorgalmazza, hogy ezeket a szervezeteket strukturálisan erősítsék meg és vonják be a nemek közötti egyenlőséget elősegítő intézkedések végrehajtásába, különösen a képzési és mentorprogramok, az egészségügyi ellátás és a vállalkozásindítási tanácsadás terén;

38. hangsúlyozza a hagyományos kézművesség és a körforgásos helyi gazdaságok óriási potenciálját, különösen a bizonytalan helyzetben lévő nők, köztük az idős nők, a fogyatékossággal élő nők, a migráns nők és a szegénységben élő nők számára; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy képzés, finanszírozás és láthatósági intézkedések révén támogassák a generációk közötti és multikulturális vállalkozásokat és a kézművességre épülő értékláncokat;

39. hangsúlyozza, hogy a vidéki térségekben számos, nők által vezetett vállalkozás kisvállalkozás, és gyakran többféle tevékenységen és a mezőgazdaság multifunkcionalitásán alapul, például a turizmussal kombinált mezőgazdasági tevékenységen, a kézművességen vagy a szociális szolgáltatásokon; olyan támogatási programokat szorgalmaz, amelyek kifejezetten figyelembe veszik ezeket a kombinációkat;

40. hangsúlyozza, hogy a nők – a hagyományos ruházati cikkek, hímzések és szőttesek kézműves elkészítésén, valamint a helyi anyagok és minták generációkon át öröklődő ismeretén keresztül – hozzájárulnak a kulturális örökség életben tartásához azzal, hogy hozzáadják saját kreativitásukat és innovációjukat; elismeri, hogy a nők hozzájárulása nemcsak a technikák fenntartásához járul hozzá, hanem arra is ösztönzi az új generációkat, hogy értékeljék a hitelességet, a minőséget és a nők divatban megnyilvánuló sokszínű identitását;

41. ösztönzi az egész életen át tartó tanulás programjainak előmozdítását, amelyek a vidéki térségekben élő nőket célozzák meg, folyamatos lehetőségeket biztosítva az ismeretek frissítésére és új készségek elsajátítására; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy hivatalosan elismerjék a korábban megszerzett ismereteket annak érdekében, hogy értékeljék a formális oktatási kereteken kívül szerzett tapasztalatokat, és megkönnyítsék a munkaerőpiacra való beilleszkedést vagy visszailleszkedést; javasolja továbbá a vidéki és távoli területeken, valamint a legkülső régiókban élő idős nők digitális befogadására irányuló konkrét kezdeményezések

végrehajtását, amelyek célja a generációs és területi digitális szakadék csökkentése, valamint autonómiájuk és társadalmi részvételük megerősítése és a digitális átállásba való teljes körű bevonásuk;

42. megemlíti, hogy az alulról szerveződő erőfeszítések nemcsak az idők során bevált mezőgazdasági módszerek és kézművesség fenntartására irányulnak, hanem a kulturális örökség élénk kifejeződései is, gyakran tisztelegve a nők és lányok által a közösség és általában az emberiség érdekében elért eredmények előtt;

43. hangsúlyozza az egész életen át tartó tanulási lehetőségek előmozdításának fontosságát a vidéki területeken annak érdekében, hogy előmozdítsák az idős vidéki nők mentális egészségének pozitív szintjét;

44. láthatóbb példákat kér a női kézművesek és mezőgazdasági termelők tehetségének és elkötelezettségének bemutatására, mivel ezek a közösségek egyedülálló látnivalókat hoznak létre, amelyek vonzzák a turistákat, ezáltal fenntartható gazdasági lehetőségeket teremtenek, és kézzelfogható példákat szolgáltatnak a vidéki, kulturális örökségekre;

45. szorgalmazza a több évszázados kézműves hagyományok, például a szövés, a hímzés és a fazekasság, a kézműves élelmiszertermelés és a farmon történő élelmiszerfeldolgozás, valamint a helyi értékláncok és az agroturizmus fenntartásának nagyobb támogatását, amelyet számos, nők által vezetett vidéki egyesület is ösztönöz; elismeri a vidéki női egyesületek fontos szerepét a kulturális örökség megőrzésében és a társadalmi kohézió előmozdításában, megjegyezve az olyan ír példák sikerét, mint az Irish Countrywomen’s Association és a helyi női klubok szerepe a vidéki nők készségeinek, közösségi szerepvállalásának és gazdasági lehetőségeinek előmozdításában; felszólítja a Bizottságot, hogy Unió-szerte támogassa és ismerje el az ilyen kezdeményezéseket mint a vidéki gazdaságok megerősítésének, a hagyományos kézművesség fenntartásának és a vidéki nők szerepvállalásának eszközét;

46. támogatja egy külön tematikus alprogram létrehozását a vidéki térségekben élő nők számára a KAP stratégiai tervek keretében, amelyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) finanszíroz, és amelynek célja a nők foglalkoztatásának és vállalkozói készségének előmozdítása az agroturizmushoz, a „digitális falvak” fejlesztéséhez és a fenntartható mezőgazdaság előmozdításához kapcsolódó lehetőségeken keresztül, valamint a női mezőgazdasági termelők földhöz, hitelekhez, pénzügyi eszközökhöz és készségfejlesztéshez való hozzáférésének és szakmai teljesítményének javítása képzési programokon és tanácsadási szolgáltatásokon keresztül, továbbá a LEADER program keretében

kidolgozott helyi akciócsoportokban és területi partnerségekben való részvételük megerősítése;

47. szorgalmazza, hogy integrálják a vidéki nők által folytatott textil- és kézműipart a tagállami és regionális gazdaságfejlesztési tervekbe, hangsúlyozva a magánszektorbeli partnerségek szerepét a piacra jutás kiterjesztésében;

48. felszólítja a Bizottságot, hogy a szigeti és távoli területeken és legkülső régiókban hívja fel a figyelmet azokra az uniós szinten rendelkezésre álló pénzügyi és egyéb eszközökre, amelyek előmozdítják a vállalkozói szellemet, arra ösztönözve az e területeken élő nőket, hogy vállalkozói projektekben vegyenek részt, és ösztönözve az önfoglalkoztatási lehetőségeket;

49. ösztönzi az önkéntes címkézés népszerűsítését a szigeti peremterületeken működő kistermelők számára, hogy felhívják a figyelmet a nők által nagymennyiségben előállított, feldolgozott vagy forgalmazott termékekre; javasolja e címkék kidolgozását, különösen a közösségi feldolgozási kezdeményezések keretében, a női vállalkozások megerősítése érdekében a helyi értékteremtés és marketing területén; javasolja, hogy a végrehajtás és az elfogadás megkönnyítése érdekében e címkéket kapcsolják össze a meglévő regionális márkákkal és kezdeményezésekkel.

Mezőgazdaság, halászat és az agrár-élelmiszeripari ellátási lánc

50. üdvözli a mezőgazdaságban és a halászatban dolgozó nők ellenálló képességét és azt, hogy ennek következtében hozzá tudnak járulni a társadalom élelmezéséhez, a helyi gazdaságok növekedéséhez és az erős közösségek kialakításához az EU egész területén, különösen a vidéki és szigeti területeken, valamint a legkülső régiókban;

51. hangsúlyozza, hogy következetesen elő kell mozdítani a nők mezőgazdaságban és vidékfejlesztésben, többek között a családi gazdaságokban végzett munkájának láthatóságát, elismerését és értékelését; felszólítja a tagállamokat, hogy számolják fel a nők földtulajdonlása és öröklése előtt álló gyakorlati akadályokat annak érdekében, hogy garantálják a nemek közötti egyenlőséget a földhöz, hitelhez, a közös agrárpolitikai (KAP-) és kohéziós politikai alapokhoz, a tanácsadási szolgáltatásokhoz, az innovációtámogatáshoz és az öröklési jogokhoz való hozzáférés terén; hangsúlyozza, hogy a KAP-ot szorosabban össze kell hangolni a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének és a nemek közötti egyenlőségnek az elveivel; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a KAP támogatási intézkedései célzott, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő támogatást nyújtsanak a női mezőgazdasági termelőknek, beleértve a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásokat és a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal, a szülési és gondozói szabadsággal, a mentális

egészséggel és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos iránymutatást; felkéri a képviseleti szervezeteket, hogy mozdítsák elő és hangsúlyozzák a nők képviselőinek és szóvivőinek bevonását, akik pontosan tükrözik a nők jelenlétét a mezőgazdaságban és a vidéki területeken; kéri, hogy vegyék figyelembe a nők által végzett mezőgazdasági munkát, különösen a házastársak és élettársak támogatása érdekében végzett munkát, hogy biztosítsák a nők munkájának és jogainak jobb elismerését; hangsúlyozza, hogy bár sok nő évekig dolgozik, ez az értékes tapasztalat nem vezet vezetői vagy kulcsfontosságú döntéshozatali szerepekhez;

52. hangsúlyozza, hogy a gazdaságokban a vezetői pozíciókat továbbra is túlnyomórészt férfiak töltik be, ami rámutat arra, hogy a nők jelentősen alulreprezentáltak a mezőgazdasági ágazat vezetői pozícióiban; úgy véli, hogy ez a helyzet rávilágít arra, hogy sürgősen olyan közpolitikai intézkedésekre és konkrét eszközökre van szükség, amelyek célja a nők vezetői és döntéshozói pozíciókhoz való hozzáférésének előmozdítása, az esélyegyenlőség biztosítása, készségeik elismerése és a generációs megújulás ösztönzése; hangsúlyozza, hogy a vidéki térségekben élő nők, köztük a fogyatékossággal élő nők gazdasági és társadalmi tevékenységükön keresztül egyaránt kulcsszerepet játszanak a helyi közösségek fenntartásában, ugyanakkor továbbra is alulreprezentáltak a döntéshozatali struktúrákban; javasolja, hogy a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási programok tartalmazzanak egyértelmű célokat a férfiak és nők kiegyensúlyozott részvételére vonatkozóan a gazdaságok vezető szerepeiben és a primer szektor szervezeteiben;

53. rámutat, hogy a gazdaságokban dolgozó házastársak közül sokan nem részesülnek megfelelő védelemben a házasság felbontása, különválás vagy a házastárs halála esetén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a mezőgazdasági érdekcsoportokkal olyan modellek kidolgozása érdekében, amelyek nagyobb figyelmet fordítanak a szociális biztonságra, a társvállalkozásra és az öröklési jogokra;

54. felhívja a tagállamokat, hogy gyűjtsenek nemek szerint lebontott adatokat a földtulajdonról, a mezőgazdasági vezetésről és a nők informális hozzájárulásairól annak érdekében, hogy megerősítsék a nők szerepvállalását, emellett törekedjenek olyan megalapozott szakpolitikai döntésekre, amelyek tükrözik a nők erejét és tehetségét; üdvözli a Bizottság arra irányuló tervét, hogy létrehozza a mezőgazdasági földterületek uniós megfigyelőközpontját; üdvözli Hansen biztosnak a mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőképében felvázolt, a földterületek európai megfigyelőközpontjának létrehozására irányuló javaslatát, és hangsúlyozza, hogy ennek a megfigyelőközpontnak nemek szerint lebontott adatokat kell gyűjtenie; felszólítja a Bizottságot, hogy értékelje azokat a szakpolitikai hiányosságokat, amelyek

akadályozzák a nőket a földszerzésben vagy -öröklésben, és adjon ki szakpolitikai ajánlásokat ennek ellensúlyozására; felhívja különösen a Bizottságot, hogy a KAP keretében javasoljon a fiatal női mezőgazdasági termelőket célzó egyedi intézkedéseket;

55. felhívja a Bizottságot, hogy javasoljon konkrét intézkedéseket a fiatal női gazdálkodók és agrár-élelmiszeripari vállalkozók támogatására, beleértve a pénzügyi ösztönzőket, valamint a földhöz jutás és a gazdaságok utódlása előtt álló strukturális és kulturális akadályok kezelésére irányuló kezdeményezéseket; rámutat, hogy a generációváltás kulcsfontosságú a mezőgazdasági tevékenység fenntartásához és fejlesztéséhez, amely biztosítja az élelmezésbiztonságot és az élénk vidéki közösségeket; kéri a KAP költségvetéséből a kifejezetten a női mezőgazdasági termelők támogatását célzó intézkedésekre elkülönített rész növelését annak érdekében, hogy előmozdítsák a nemek közötti egyenlőséget a vidéki területeken, és fokozzák a nők társadalmi-gazdasági integrációját a mezőgazdaságban; felhívja különösen a Bizottságot, hogy a KAP keretében tegyen javaslatot a fiatal női mezőgazdasági termelőkre irányuló egyedi intézkedésekre, mivel jelenleg lehetetlen előnyben részesíteni a nőket az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapon belül a fiatal mezőgazdasági termelők támogatására vonatkozó rendszerben;

56. különösen támogatja, hogy a jövőbeli KAP-költségvetés tartalmazzon olyan konkrét intézkedéseket – különösen a legkülső régiókban élő – fiatal női mezőgazdasági termelők számára, amelyek megkönnyítik a hitelekhez, a földhöz és az innovációhoz való hozzáférést, annak érdekében, hogy biztosítsák a generációs megújulást a mezőgazdasági termelésből való kivonásnak különösen kitett területeken;

57. felszólítja a tagállamokat, valamint a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy kifejezetten tájékoztassák, képezzék és támogassák a vidéki térségekben élő nőket abban, hogy részt vegyenek a területükön folyó döntéshozatali és tanácskozási folyamatokban, azaz az önkormányzati, iskolai, szövetkezeti és szakszervezeti testületekben;

58. sürgeti a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő kiválasztási kritériumokat és célzott intézkedéseket a KAP mindkét pillére keretében, hogy elkülönített tájékoztatási és tanácsadási szolgáltatásokkal támogassák a női mezőgazdasági termelők és a nők által vezetett vidéki vállalkozásokat;

59. felszólítja a Bizottságot, a tagállamokat, valamint a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy biztosítsák a nagyobb társadalmi és gazdasági befogadást a vidéki térségekben, biztosítva az esélyegyenlőséget és a nők és a legkiszolgáltatottabb csoportok aktív részvételét; hangsúlyozza annak fontosságát, és ennek biztosítására

fel is hívja a tagállamokat, hogy az uniós alapokat reziliens, fenntartható és jól összekapcsolt területek létrehozására használják, amelyek képesek garantálni a biztonságos, hozzáférhető és magas színvonalú köz- és magánjavakhoz és szolgáltatásokhoz – többek között az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a mobilitáshoz, a digitális infrastruktúrához és a szociális szolgáltatásokhoz – való egyetemes hozzáférést, hogy erősítsék a helyi gazdasági fejlődést és a regionális kohéziót, a vidéki területek vonzerejét és az egész társadalom jóllétéhez való hozzájárulásukat;

60. hangsúlyozza, hogy a vidéki térségekben a jó konnektivitás nemcsak a gazdasági fejlődés, hanem a biztonság és az egészség szempontjából is alapvető fontosságú, megjegyezve, hogy a megbízható kommunikációs hálózatok beavatkozhatnak a nemi alapú erőszak eseteibe, vészhelyzetekben biztosíthatják az orvosi ellátáshoz való időben történő hozzáférést, és javíthatják az általános biztonságot és jóllétet; felszólítja a tagállamokat, hogy az inkluzív és biztonságos vidéki közösségek létrehozására irányuló erőfeszítések részeként kezeljék prioritásként a digitális és közlekedési konnektivitásba történő beruházásokat;

61. megerősíti, hogy a legkülső régiókban meg kell erősíteni a mezőgazdasággal, az állattenyésztéssel, a halászattal, a tengerhasznosítási ágazattal és a környezetvédelemmel kapcsolatos szakmák vonzerejét, különösen a nők számára, mivel gazdasági, társadalmi és környezeti szinten szervezési szerepet töltenek be, állandó támogatást nyújtanak a fiatalabb generációknak;

62. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdaságban használt felszerelések, eszközök és anyagok többségének kialakítását a férfiakhoz igazították, így a nők kevésbé tudják ezeket biztonságosan és hatékonyan használni; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nemek közötti egyenlőség szempontját figyelmen kívül hagyó tervezés hozzájárul a nők túlzott fizikai megterheléséhez, és eltántorítja őket a gazdálkodástól; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a nők igényeinek megfelelő ergonomikus eszközök és anyagok fejlesztését és forgalmazását;

63. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági szakmát vonzóbbá kell tenni, különösen a fiatalabb generációk és a nők számára; alapvető fontosságúnak tartja, hogy megszűnjön a mezőgazdasági szakma megbélyegzése annak elismerése által, hogy a modern mezőgazdaság egyben vállalkozói készséget, innovációt és hozzáadott értéket is jelent; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy stratégiáikba és kezdeményezéseikbe foglaljanak bele olyan intézkedéseket, amelyek a mezőgazdaság mint életképes, jó kilátásokat kínáló, a hagyományos és a vállalkozói szemléletet ötvöző szakma népszerűsítését szolgálják;

Egyenlő hozzáférés az infrastruktúrához, a szolgáltatásokhoz és a szociális védelemhez

64. hangsúlyozza, hogy a szigeteken, vidéki területeken, távoli és legkülső régiókban élő nők gazdasági, oktatási és polgári életben való részvételéhez elengedhetetlen az infrastruktúrához és a magas színvonalú szolgáltatásokhoz, például a nagy sebességű internethez, a megbízható és fenntartható közlekedéshez, a vízszolgáltatásokhoz, a gyermekgondozási és oktatási szolgáltatásokhoz, az időseknek és a fogyatékossággal élő személyeknek nyújtott gondozási szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférés, valamint az alapvető orvosi és szociális szolgáltatásokhoz és más alapvető szolgáltatásokhoz, például a postai és banki szolgáltatásokhoz való időben történő hozzáférés; elismeri annak fontosságát, hogy a vidéki területeken legyenek helyi iskolák; felhívja a tagállamokat, hogy konzultáljanak a helyi lakossággal az állami iskolák esetleges bezárásáról, és javasoljanak érvényes alternatívákat ilyen esetekben; sürgeti a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő vidéki mobilitási politikák elfogadását, beleértve a biztonságos, megbízható és megfizethető tömegközlekedést, a keresletnek megfelelő szolgáltatásokat, a biztonságos megállókat és útvonalakat, valamint a zaklatás megelőzésére és kezelésére irányuló intézkedéseket; felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki olyan politikákat és eszközöket, amelyek biztosítják e régiók közötti konnektivitást, különösen a legkülső régiók esetében a POSEI közlekedési támogatási programja keretében, hogy biztosítsák a területen maradáshoz való jogot, megteremtve a feltételeket mindenki és különösen a nők számára ahhoz, hogy e régiókban maradjanak, valamint megteremtve és kibővítve a lehetőségeket az oktatás, a foglalkoztatás és a vállalkozói készség terén;

65. elismeri annak fontosságát, hogy lehetővé tegyék a háztartási és gondozási feladatok egyenlő megosztását a munka és a magánélet egyensúlyának megteremtése érdekében, amely szükséges ahhoz, hogy a nők vállalkozói tevékenységet folytathassanak és önfoglalkoztatóként dolgozhassanak; felszólítja a tagállamokat, valamint a regionális és helyi önkormányzatokat a szociális vállalkozásokba, szövetkezetekbe és gondozással kapcsolatos üzleti modellekbe történő beruházásra, amelyek erősítik a vidéki nők szerepvállalását, miközben helyi igényeket elégítenek ki, valamint kéri a megfelelő gyermekgondozás, idősgondozás és a közösségi jóllét biztosítását; felszólítja a tagállamokat, hogy hajtsák végre a barcelonai célokat, biztosítva, hogy ezeket az igényeket hozzáférhető és megfizethető, magas színvonalú gondozási szolgáltatásokba való beruházás révén fedezzék; üdvözli az ezen a téren néhány tagállam által már meghozott intézkedéseket, és sürgeti őket, hogy teljes mértékben ültessék át és hajtsák végre a munka és a magánélet egyensúlyáról szóló irányelvet, és felszólítja a Bizottságot a végrehajtás hatékony nyomon követésére;

66. hangsúlyozza, hogy a nők vállalkozói tevékenysége Európa hegyvidéki és elnéptelenedett régióiban életet visz a hegyvidéki közösségekbe, hozzájárulva a hegyvidéki falvak vitalitásának megőrzéséhez, a törékeny ökoszisztémák védelméhez, valamint annak biztosításához, hogy a magasan fekvő pontokon az élet továbbra is tele legyen lehetőségekkel és büszkeséggel, és jó hozzáférést biztosítsanak a nőkre jellemző erőforrásokhoz és szolgáltatásokhoz;

67. megjegyzi, hogy a szezonális gazdaságok, amelyek olyan tevékenységeket foglalnak magukban, mint a betakarítás és az idegenforgalom, valamint az elnéptelenedés tovább növelik a nők és lányok elszigeteltségét és kiszolgáltatottságát; hangsúlyozza, hogy ezeknek az akadályoknak a jobb konnektivitáson, a célzott finanszírozáson és a helyi támogatási hálózatokon keresztül történő kezelése elengedhetetlen a hegyvidéki térségekben működő női vállalkozókban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásához;

68. megjegyzi, hogy a helyettesítési szolgáltatások elégtelensége számos tagállamban különösen a női mezőgazdasági termelőket érinti; felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék meg ezeket a szolgáltatásokat;

69. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják meg a vidéki területekre vonatkozó új többgenerációs lakhatási koncepciókat, amelyek egyszerre biztosítják a fiatal családok és az idősek számára a lakhatást, a gondozást és a közösségi életet, és új lendületet adnak a vidékfejlesztésnek;

70. hangsúlyozza, hogy az egészségügyi ellátáshoz – köztük a szexuális és reproduktív egészségügyi jogokhoz és szolgáltatásokhoz és a mentálhigiénés szolgáltatásokhoz – való korlátozott hozzáférés aránytalanul érinti a vidéki és szigeti területeken és a legkülső régiókban élő nőket, súlyosbítva a meglévő egyenlőtlenségeket, és aláásva alapvető jogaik teljes körű gyakorlását; hangsúlyozza, hogy az egészségügyi infrastruktúra szűkössége, az egészségügyi szakemberek hiánya, valamint a földrajzi és közlekedési akadályok további gátat emelnek a megfelelő ellátás időben történő biztosítása elé; felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsák az alapvető egészségügyi ellátási szolgáltatások egyenlő, megfizethető és időben történő elérhetőségét és folytonosságát ezeken a területeken, előmozdítva az olyan innovatív megoldásokat, mint a mobilklinikák, a helyi egységek, a távorvoslás, megerősítve az alapellátást biztosító kórházakat, és adott esetben a határokon átnyúló ellátási formákat és a célzott megelőzési programokat, az egészségügyi ellátáshoz való méltányos hozzáférés, valamint a társadalmi és területi kohézió garantálása érdekében; hangsúlyozza továbbá, hogy az elszigeteltség, a stressz és a kiégés fokozott kockázatának kezelése érdekében fontos biztosítani az e régiókban élő nők sajátos

szükségleteihez igazított megfelelő mentálhigiénés támogatás és szolgáltatások hozzáférhetőségét.

71. elismeri, hogy a fogyatékossággal élő nők alulreprezentáltak a vállalkozók között a vidéki és szigeti térségekben és a legkülső régiókban; felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy az oktatás, a foglalkoztatás, a vidéki vállalkozásokat támogató szolgáltatások, képzési programok és hálózatépítési rendezvények hozzáférhetők legyenek a különböző típusú fogyatékossággal élő nők számára; hangsúlyozza, hogy a digitális vállalkozás és a távmunka-lehetőségek különösen értékesek lehetnek a földrajzilag elszigetelt területeken korlátozott mobilitással rendelkező nők számára; ösztönzi a bevált gyakorlatok régiók közötti megosztását azzal kapcsolatban, hogy miként lehet kiigazítani a fogyatékossággal élő nőknek nyújtott vállalkozói támogatást; megjegyzi, hogy a vidéki üzleti környezet akadálymentesítésének javítása nemcsak a fogyatékossággal élő vállalkozók, hanem az idősödő vállalkozók és a tágabb közösség javát is szolgálja;

72. rámutat a keleti határ menti régiók sajátos gazdasági kihívásaira, többek között a korlátozott foglalkoztatási lehetőségekre és a béregyenlőtlenségekre; külön felhívja a figyelmet arra, hogy ezekben a régiókban a nők és a fiatalok körében magas a munkanélküliség, ami jelentősen meghaladja az uniós átlagot; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki célzott programokat a vállalkozói készség támogatására, megkönnyítve a fiatal női mezőgazdasági termelők földhöz és finanszírozáshoz jutását, valamint biztosítva a KAP és a kohéziós politika eszközeinek hatékony felhasználását e régiók rezilienciájának és fejlődésének megerősítése érdekében;

73. hangsúlyozza, hogy a nők továbbra is túlnyomórészt gondozói feladatokat látnak el, függetlenül attól, hogy beteg rokonról, gyermekről vagy idős személyről gondoskodnak-e, ami túl gyakran arra készteti őket, hogy megszakítsák vagy feladják szakmai pályafutásukat; hangsúlyozza, hogy megfizethető és magas színvonalú szolgáltatásokat, különösen gyermekgondozási szolgáltatásokat kell kialakítani és hozzáférhetővé tenni a magán- és a szakmai élet összeegyeztetésének megkönnyítése érdekében, beleértve a vállalkozói projektek folytatását is;

74. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a KAP-on belül hozzanak létre egy integrált „egyablakos ügyintézési pontot”, amelyen belül egy külön szakasz foglalkozik a vidéki térségekben élő nőkkel, és amely online hozzáférhető; hangsúlyozza, hogy ennek az eszköznek tartalmaznia kell a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök interaktív térképét, a szabványosított pályázati sablonokat, valamint az üzleti tervek és projektek elkészítéséhez szükséges tanácsadási szolgáltatásokat;

75. úgy véli, hogy a kohéziós politikának nagyobb teret kell biztosítania az Unió legkülső régióiban élő nők szerepvállalásának erősítésére, és elő kell mozdítania a nemek közötti egyenlőséget, valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós stratégia hatékony végrehajtását a legkülső régiókban;

76. hangsúlyozza, hogy a női vállalkozói tevékenység a kis szigeteken döntően mértékben hozzájárul a társadalmi kohézióhoz, a fenntarthatósághoz, a helyi identitás erősítéséhez és a fenntartható fejlődéshez; rámutat arra, hogy a szigeteken és a távoli területeken a térben korlátozott piac korlátozza a mezőgazdaság és – implicit módon – a nők vállalkozói kezdeményezéseinek fejlődését ezen a területen, és kihívást jelent a vállalkozói tevékenység számára; ezzel összefüggésben felhívja az európai politikai döntéshozókat és a nemzeti hatóságokat, hogy fordítsák erre a figyelmüket, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak a szigeteken és a távoli vidéki területeken élő női vállalkozók számára;

77. felhívja a tagállamokat, hogy a szociális jogok európai pillérével összhangban biztosítsanak tényleges hozzáférést a szociális védelemhez a mezőgazdasági és kézműipari mikrovállalkozásokban az önálló vállalkozó nők és a segítő házastársak és partnerek számára, beleértve a megfelelő családi szabadságokat és a szülési, apasági és nyugdíjjogokhoz való hozzáférést is;

Erőszak

78. elítéli a nemi alapú erőszak minden formáját, amely sérti a nők alapvető jogait, és akadályt jelent a nők autonómiája és gazdasági szerepvállalása előtt, a vállalkozói készség terén is; felszólítja a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként az erőszak által érintett vidéki nőknek szóló célzott támogatást, védelmi intézkedéseket és hozzáférhető erőforrásokat, biztosítva biztonságukat, méltóságukat és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésüket a konfliktus utáni helyreállításban és a békeépítési erőfeszítésekben érintettek számára is; kiemeli, hogy a nők vidéki és szigeti területeken végzett munkájának jellege és feltételei, valamint fizikai elszigeteltségük növeli a nemi alapú erőszakkal szembeni kiszolgáltatottságukat; felszólít az átfogó megelőzésre, ideértve családon belüli, gazdasági, szexuális és pszichológiai erőszak megelőzésére és az azzal kapcsolatos figyelemfelhívásra irányuló politikákat, és az olyan szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítására, mint a segélyvonalak, a támogató szolgáltatások és a menedékhelyek, valamint a büntetlenség felszámolására tett hatékony intézkedések; hangsúlyozza, hogy célzott kampányokra van szükség a vidéki térségekben a tudatosság növelése és a nemi alapú erőszak elleni küzdelem érdekében, különösen azokban a közösségekben, ahol a hagyományos nemi szerepek és a gazdasági vagy családi függőségek gyakran megakadályozzák a nőket abban, hogy segítséget kérjenek, vagy kilépjenek a bántalmazó helyzetekből; megismétli az EU-hoz és

valamennyi tagállamhoz intézett felhívását, hogy ratifikálják, hajtsák végre és megfelelően finanszírozzák az isztambuli egyezményt, és biztosítsanak egyenlő hozzáférést a szolgáltatásokhoz a nők számára a vidéki és szigeti területeken és a legkülső régiókban;

79. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy kapcsolati erőszak esetén a nők és a gyermekek hozzáférjenek a vidéki közösségekben a bizalmas szolgáltatásokhoz és a női menedékhelyekhez; emlékeztet az isztambuli egyezmény azon követelményeire, amelyek 10 000 lakosonként egy családi férőhelyet biztosító női menedékhelyek biztosítását írják elő; sajnálja, hogy a vidéki területeken korlátozott az ilyen menedékhelyekhez való hozzáférés; felhívja a tagállamokat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy biztosítsanak elegendő pénzügyi támogatást és forrásokat a szakosodott női szervezetek számára az ilyen menedékhelyek létrehozásához és irányításához, valamint az érintett területeken az ellátás folytonosságához; sürgeti a tagállamokat és a helyi hatóságokat, hogy aktívan mozdítsák elő a tisztelet, a méltóság és a kölcsönös megértés kultúráját, különös tekintettel a nők és lányok alkotta vidéki és kiszolgáltatott közösségek társadalmi szerepének megerősítésére; kiemeli, hogy a nyílt párbeszéd, a történetek túlélőkre összpontosító elmesélése, az erőszak megakadályozásának kollektív felelőssége és a pozitív oktatási kezdeményezések ösztönözhetik az empátiát és a kollektív gyógyulást;

80. felszólítja a tagállamokat, hogy támogassák a háború utáni konfliktusokban a nők történelmi fájdalmának és szenvedésének szentelt szobrok vagy emlékművek létrehozását, beleértve a földrajzilag kiszolgáltatott területeken, például vidéki helyszíneken elkövetett bűncselekményeket is;

81. olyan intézkedések bevezetését sürgeti, amelyek támogatják a túlélők gazdasági függetlenségét, beleértve a célzott képzést, a munkaközvetítést, a vállalkozói támogatásokat és a mikrohiteleket, hogy biztonságosan (újra) beléphessenek a munkaerőpiacra;

82. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló (EU) 2024/1385 irányelv[20] végrehajtása teljes mértékben foglalkozzon a vidéki és szigeti területeken élő áldozatok sajátos szükségleteivel; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a vidéki megfontolásokat beépítsék a nemzeti átültetési tervekbe; sürgeti a tagállamokat, hogy használják fel az uniós finanszírozási eszközöket, köztük a kohéziós politikát és a vidékfejlesztési alapokat a nemi alapú erőszak kezelésére irányuló erőfeszítések támogatására,

---

20 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1385 irányelve (2024. május 14.) a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről (HL L, 2024/1385, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj).

beleértve célzott stratégiák kidolgozását annak biztosítása érdekében, hogy ezeken a területeken az áldozatok egyenlő hozzáféréssel rendelkezzenek az igazságszolgáltatáshoz, a védelemhez és a támogatáshoz, többek között mobil áldozatsegítő egységek, vidéki segélyvonalak, közösségi alapú szolgáltatások és a vidéki lakosságra szabott figyelemfelkeltő kampányok révén; hangsúlyozza, hogy a bejelentés és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében át kell hidalni a digitális szakadékot, és javítani kell az infrastruktúrát;

83. hangsúlyozza, hogy a házastársuk/partnerük gazdaságában dolgozó nők hiánya vagy alacsonyabb státusza hozzájárul gazdasági függőségükhöz; megjegyzi, hogy a nők alacsonyabb foglalkoztatási rátája, a földöröklés vagy a szüleik gazdaságának átvétele előtt álló akadályok, valamint a hitelhez és finanszírozáshoz való korlátozott hozzáférés hasonló hatással járnak, növelve a háztartási és gazdasági visszaélések kockázatát;

84. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a vidéki, hegyvidéki, határmenti és szigeti térségekben és a legkülső régiókban élő nők vállalkozói tevékenységének teljes körű támogatását a 2027 utáni többéves pénzügyi keretben; megismétli, hogy a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére van szükség a többéves pénzügyi keret valamennyi programjában; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy az EU finanszírozási programjai, például az ERFE, az ESAZ+, az Igazságos Átmenet Alap, az Interreg, és különösen a KAP, a kohéziós politika, a Horizont Európa és a Digitális Európa program olyan konkrét intézkedéseket tartalmazzanak, amelyek célja a nők aktív részvételének előmozdítása, a vidéki vállalkozások létrehozásának és konszolidációjának támogatása, valamint az innováció és a digitalizáció előmozdítása; hangsúlyozza annak fontosságát is, hogy a területi kohézió, a nemek közötti egyenlőség, valamint a vidéki és szigeti területeken és legkülső régiókban élő közösségek gazdasági életképességének megerősítése érdekében megkönnyítsék a nők egyszerűsített és hatékony hozzáférését az uniós forrásokhoz, amelyek nemcsak a mezőgazdasági vállalkozásokra, hanem a szövetkezetekre, a helyi szövetkezetekre és a nők által vezetett közösségi alapú projektekre is kiterjednek; felszólítja e tekintetben a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javítsák a kifejezetten a vidéki térségekben élő nőknek szánt finanszírozási lehetőségek láthatóságát és hozzáférhetőségét, többek között azáltal, hogy célzott tájékoztatási és promóciós kampányok révén növelik azok ismertségét és igénybevételét; üdvözli az EBB közelmúltbeli bejelentését a fenntarthatósági kötvényekre vonatkozó keretének két új szociális célkitűzésre – a nemek közötti egyenlőségre és a nők gazdasági szerepvállalására – való kiterjesztéséről, ami előrelépést jelent a nemi dimenziónak a finanszírozásba való integrálása terén;

85. határozottan ellenzi a kohéziós politika finanszírozásának központosítását, mivel a nők kohéziós politikai alapokon keresztül történő támogatása a regionális elosztási szint helyett a nemzeti kormányok jóakaratától és elosztásától függene; e tekintetben felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tartsák tiszteletben a többszintű kormányzás és a helyi alapú megoldásokat, valamint a partnerségi elv Szerződésekben meghatározott elveit;

86. támogatja a Bizottság megtakarítási és beruházási unióra vonatkozó stratégiáját, valamint inkluzív pénzügyi eszközök létrehozását és bővítését, ideértve egy címkével ellátott uniós befektetési megtakarítási számlát is, amelynek célja az uniós vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása és megkönnyítése; kéri egy kifejezetten a hátrányos helyzetű területeken élő nők számára kialakított, testre szabott befektetési megtakarítási számla létrehozását;

87. üdvözli azokat a példákat, amelyek a női mezőgazdasági termelők elkötelezettségét ünneplik, és előmozdítják az európai hagyományokban gyökerező fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok ismertségét;

88. hangsúlyozza, hogy a vidéki és szigeti területeken és a legkülső régiókban a nők vállalkozói készségét előmozdító politikáknak interszekcionális megközelítést kell alkalmazniuk, elismerve, hogy a nők tapasztalatait és a lehetőségekhez való hozzáférését többféle interszekcionális tényező alakítja;

89. hangsúlyozza, hogy a különböző uniós kezdeményezéseket és uniós finanszírozási rendszereket interszekcionális szemszögből kell megtervezni és végrehajtani, kezelve a nők előtt álló többszörös és egymást átfedő akadályokat, és biztosítva, hogy egyetlen női vállalkozót se zárjanak ki vagy hagyjanak megfelelő támogatás nélkül;

90. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a pénzügyi rendszer valamennyi szereplőjét mozgósítsák a nők finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása érdekében, és e célból ösztönzi a finanszírozáshoz való egyenlő hozzáférés európai chartájának létrehozását;

91. ismételten hangsúlyozza, hogy az Uniónak átfogó és integrált stratégiát kell elfogadnia a vidéki térségekben, a szigeteken és a legkülső régiókban élő nők vállalkozói tevékenységének előmozdítására, egyértelmű célkitűzéseket, mérhető célokat és összehangolt intézkedéseket határozva meg az Unió különböző finanszírozási eszközeiben; kéri, hogy ehhez a stratégiához rendeljenek konkrét, állandó és megfelelő pénzügyi forrásokat és az e területek sajátosságaihoz igazított elkülönített finanszírozási mechanizmusokat az egyenlő hozzáférés biztosítása, az innováció és

a digitalizáció előmozdítása, az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítése, valamint a tagállamoktól érkező megfelelő támogatás biztosítása érdekében;

92. rámutat a LEADER és a közösségvezérelt helyi fejlesztés által a nemek közötti egyenlőséghez és a helyi szerepvállalás megerősítéséhez nyújtott hozzájárulásra; kéri e megközelítések fenntartását, megerősítését és elkülönítését egyszerűsített hozzáférés biztosításával a nők által vezetett kezdeményezések számára;

93. felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy egy olyan átfogó stratégiával vegyék fel a küzdelmet a nőkereskedelem és a kényszerprostitúció ellen, amely magában foglalja a megelőzést, a hatékony büntetőeljárást, a határon átnyúló együttműködést, valamint az áldozatok támogatását és védelmét; hangsúlyozza, hogy a nőknek maguknak kell eldönteniük, hogy milyen munkát végezzenek;

°

° °

94. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.